

UMEÅ UNIVERSITET

MELLANFÖRSKAPETS MOTSÄGELSER

En kvalitativ studie av hur andra generationens
invandrare förhåller sig till humorsketcher på sociala
medier

Bisan Abou-Chakra

Magisteruppsats, 15 hp

Magisterprogrammet i medie- och kommunikationsvetenskap, 60 hp

Vt 2020

Innehåll

MOTSÄGELSEN I ETT MELLANFÖRSKAP	1
Sammanfattning.....	4
Abstract	5
1. Inledning.....	6
2. Syfte & frågeställningar	8
2.1 Syfte	8
2.2 Frågeställningar	8
3. Tidigare forskning	9
3.1 Hemmahörande & mellanförskap.....	9
3.2 Politisk humor	12
3.3 Användning av humor för minoriteter.....	13
3.4 Humor och företräde	15
3.5 Misslyckad humor	16
3.6 Humor och komedi som genre	17
4. Teori	19
4.1 Representation, kultur och mening.....	19
4.2 Socialisation och identitet	21
4.3 Socialisation och kultur	24
4.4 Postkolonialism och orientalism.....	25
4.4.1 Postkolonialism	25
4.4.2 Orientalism.....	26
4.5 Stereotyp och Den andre	27
4.6 Problematisering av den andre och kosmopolitanism	29
4.7 Föreställda gemenskaper	30
5. Material & Metod.....	33
5.1 Material 5.1.1 Avgränsning.....	33
5.1.2 Intervjupersonerna	34
5.1.3 Humorsketcherna	34
5.2 Metod	37
5.2.1 Materialinsamling.....	37
5.2.2 Analysmetod – tematisk analys.....	39
5.2.3 Etik & reflexivitet.....	41
6. Resultat & analys.....	42

6.1 Hemmahörande och hybrididentitet	42
6.1.1 Vem är jag och var hör jag hemma?.....	42
6.1.2 Att alltid vara den andre	45
6.1.3 Hybriditet	49
6.2 Humor i samband med vardag och bearbetning	51
6.2.1 Humor som konfliktlösare.....	51
6.2.2 Humor som ventil i vardagen	52
6.2.3 Humor som skapande av gemenskap	54
6.3 Utseende, egenskaper och stereotyper.....	56
6.3.1 Ser jag ut att höra hemma här?	57
6.4 Komedi och företräde	59
6.4.1 Rätt eller fel företräde?.....	62
6.5 Misslyckad humor	63
6.5.1 Väst på en piedestal	64
7. Sammanfattande diskussion	66
Referenser.....	69
Litteraturreferenser	69
Tryckta Källor	70
Intervju Guide	72

Sammanfattning

Denna studie är utformad med syfte att med hjälp av teorier som orientalism, identitet och föreställd gemenskap undersöka hur andra generationens invandrare med ursprung från mellanöstern använder sig av humorsketcher publicerade på sociala medier i relation till deras identitet. Frågeställningen grundar i hur intervjupersonerna förhåller sig till humorsketcher som driver med situationen att tillhöra två/flera olika kulturer samt hur intervjupersonerna upplever sin identitet relaterat till innehållet. Frågeställningen besvarades med kvalitativa intervjuer och resultatet visade att intervjupersonerna fann humorsketcherna betydelsefulla och fungerade som hanteringsform mot kulturkrockar. Trots olika länder som bakgrund var deras resonemang slående likt och visade att med hjälp av humorsketcher fann de en förstärkt gemenskap till andra som upplever sig vara i mellanförskap.

Abstract

This study was conducted with the purpose to investigate how second-generation immigrants with origins from the Middle East use humor sketches published on social media in relation to their identity. The study is analyzed based on postcolonial perspectives and theories such as orientalism, identity and imagined community. The aim is based on how the interviewees experience their identity related to the content shown in the sketches. The method used was qualitative interviews where the results showed that the interviewees found the humor sketches important and meaningful as they functioned as a form of defense mechanism against cultural clashes. Their reasoning was strikingly similar and showed that with the help of the humor sketches, they found a strengthened community and a connection to others who feel as if they are in an "in-betweenness" as well.

1. Inledning

Enligt forskning som gjordes på 1980-talet och publicerades för Statens invandrarverks rapport *Turkiska flickor - andra generationen invandrare* visade det sig att många barn till föräldrar som invandrat till Sverige befann sig i en konfliktsituation under sin barndom. Forskningen visade att de stod mellan två kulturer och även utvecklade två kulturella identiteter (Yazgan, 1983). Precis som dikten nedan upplever många andra generationens invandrare en svårighet att veta var de är hemmahörande och känner sig snarare fast i begreppet mellanförskap.

För jag är utländsk och jag är inhemsk...
är jag nu det ena eller det andra, det vete fan.
Och jag fortsatte förklara för honom att 'jag har
ställt den själv den här frågan du ställer'
och den har bränt kortslutning på mina stackars hjärnceller,
för en motsägelse blir min slutsats och den enda som gäller
jag är både och, och jag är varken eller - Özgür Kibar

Enligt rapporten berodde den upplevda konflikten på att invandrabarnen var påverkade av både majoritets- (det svenska samhället) och minoritetssamhället (den som familjen levde i). Dessutom krävde båda dessa samhällen en slags likställdhet för ett accepterat medlemskap, konstaterar sociologen Yazgan i rapporten (1983).

I andra discipliner nämner man bland annat humor som en försvarsmekanism som hjälper oss människor att hantera både känslomässiga konflikter och stressfaktorer vilket personer med dubbla identiteter kan uppleva. Identitetsskapandet påverkas till stor del av samhället men även sociala medier. Funktionen av denna hanteringsform sker genom att vi istället lägger fokus på underhållande eller ironiska aspekter av det som egentligen stressar oss (Panichelli, 2013). Tidigare forskning har visat att minoriteter använder sig av humor som ett sätt att hantera svårigheter och konflikter. In-grupps relaterade skämt om sig själva används för att ta tillbaka en form av makt från majoritetssamhället (Dobai & Hopkins, 2019). Det bidrar till att tillsammans med snabba sociala medier kan dessa mellanförskapspersoner när de själva vill, bearbeta skillnaderna i kulturerna genom klipp innefattande humor.

Humor anses vara ett socialt fenomen där humoristiska yttranden anses vara en form av kommunikation som delas i sociala interaktioner (Kuipers, 2015). Skämten och de

humoristiska yttrandena är socialt och kulturellt formade, anpassade för en viss tid och plats. Karaktärsegenskaper för humor anses vara ett ”sinne för det roliga, förmåga att identifiera och med visst nöje acceptera tillvarons ofullkomlighet” (Nilsson, 2015) och syftet är att genom tal, skrift, bild och ton locka fram skratt (Nilsson, 2015). Tillvarons ofullkomlighet som går att hitta i humor kan även hittas i motsägelsen kring att inte uppleva sig ha ett hemma för andra generationens invandrare med bakgrund i mellanöstern.

De humorsketcher som används i uppsatsen är skapade av andra generationens invandrare och är publicerade på Youtube och Instagram. Jenkins skriver (2012) att deltagande sker på 3 olika nivåer – produktion, urval och spridande. Youtube var den första plattformen att sammanföra alla 3 funktioner av deltagande på en och samma plattform och fokusera på vanliga människors roll i det förändrade medielandskapet. (Jenkins, 2012) Internet har fått denna kreativa revolution att ta fart genom att det blir betydligt mer meningsfullt och roligt om man kan dela med sig av sina verk och skapelser. Samtidigt har sociala medier i dagens samhälle suddat ut gränserna mellan konsument/producent och förändrat det tidigare medielandskapet, den kulturella utvecklingen och deltagarkulturen.

Jean Baudrillards talar om att den postmoderna världen består av en hyperverklighet där människor lever en stor del av sina liv. (Kirkwood, 2019) Det är nya snabba kommunikationskanaler och simulation som är ett sätt att, så långt som möjligt, återskapa en verklighet i en kontrollerad miljö. Denna kontrollerade miljö kan anses vara dagens sociala medier. Genom sociala medier kan grupper av andra generationens invandrare skapa sig gemenskaper som inte längre är kopplade till ansikte mot ansikte-interaktioner utan snarare interaktioner oberoende av tid och plats.

Därför har jag i denna uppsats valt att se hur specifikt ett urval av andra generationens invandrare i Sverige tolkar och använder sig av humorklipp och komedi publicerad på sociala medier i relation till deras identitet. Den humor som används driver med kulturkrockar, skillnader och stereotyper ur ett inifrånperspektiv. Denna uppsats kan bidra till att åskådliggöra den verklighet som upplevs för andra generationens invandrare, samtidigt som den även kommer kunna bidra till nya tolkningar kring hur orientalism samt dess spår i samhället upplevs i samband med mellanförskap och identitet, tillsammans med humor i relation till nya medielandskap.

2. Syfte & frågeställningar

2.1 Syfte

I den här uppsatsen undersöker jag hur åtta unga andra generationens invandrare i Sverige, med ursprung i Mellanöstern, förhåller sig till och resonerar om humorsketcher som ur ett inifrånperspektiv driver med stereotyper och situationer som de kan ha upplevt själva eller kan relatera till.

Syftet med studien är att analysera vad denna typ av humor har för funktion och hur den används i vardagen av personer som identitetsmässigt befinner sig i ett slags mellanförskap, mellan två eller flera kulturer.

2.2 Frågeställningar

De humorsketcher som fungerat som underlag för intervjuerna är publicerade i sociala medier, Instagram och Youtube. De frågeställningar uppsatsen ska besvara är:

Hur förhåller intervjupersonerna sig till humorsketcher som driver med situationen att tillhöra två/flera olika kulturer?

Hur resonerar de med utgångspunkt i dessa sketcher kring frågor som berör identitet och tillhörighet/gemenskap?

3. Tidigare forskning

Eftersom uppsatsen avser att undersöka hur andra generationens invandrare upplever och tolkar komedi i sociala medier samt deras tolkning av identitet, har forskningsfältet varit tvärvetenskapligt. Jag har därför utgått från de nyckelorden som innefattar hemmahörande, identitet och humor som försvarsmekanism. Detta för att kunna ge mig en bredare förståelse för vilka resultat som förekommit tidigare och hur jag kan ha användning av det i min uppsats. Tidigare forskning innehåller därför även hur humor fungerar både inom minoriteter och misslyckade situationer.

3.1 Hemmahörande & mellanförskap

Tom Brocket (2020) och fältet mellanförskap används främst för en förståelse kring konflikter och motsägelser som andra generationens invandrare kan uppleva i relation till sin identitet. Hans artikel går att relatera till både exkluderingen av hemmahörande och upprätthållandet av hemlandet.

I artikeln "From 'in-betweenness' to 'positioned belongings': second-generation Palestinian-Americans negotiate the tensions of assimilation and transnationalism" skriver Brocket (2020) att andra generationens migranter både upplever spänningar och exkludering som ett resultat av kopplingar mellan transnationalism, assimilering, diaspora och rasifiering i deras liv. Artikeln grundar sig i etnografisk forskning som utförts på palestinsk-amerikanska andra generationens intervjupersoner i New Jersey och Västbanken, i samma veva som Donald Trump valdes till president. Undersökningen utförd av Brocket (2020) baseras på andra generationens (icke)förbindelser till Palestina och de Palestinska-rötterna utifrån värdlandet som de är bosatta i, samt hemlandet.

Artikeln lyfter fram det komplexa förhållandet mellan transnationalism och assimilering. Tom Brocket (2020) hävdar i sin artikel att dessa processer överbryggar diaspora och rasifiering i det historiskt och geografiskt specifika palestinska-amerikanska fallet. Bland många spänningar som upptäcktes hos hans intervjupersoner, uppstod även en känsla av "in-betweenness". Detta begrepp anser jag vara relevant för mitt eget arbete eftersom det kan användas för att förstå intervjupersonernas känslor kring att känna sig fast mellan två kulturer och länder, grovt översatt kommer jag att benämna det mellanförskap.

Brocket (2020) tar även upp det faktum att det varit en stor debatt om förhållandet mellan assimilering och transnationalism. Den traditionella uppfattningen om assimilering innebar att migranter skulle behöva välja mellan att anpassa sig till det värdland som de är bosatta i eller upprätthållandet av deras hemlandsband. Sedan 1990-talet har studier av invandrartransnationalism utmanat inställningen av antingen eller, genom att hävda att assimilering och transnationalism är förenliga och vävda processer som kännetecknas av "samtidighet".

Resultatet i artikeln visar att många valt att hålla fast vid både materiella och emotionella band till sina hemländer samtidigt som de formats av värdlandet som de är uppväxta och bosatta i. (Brocket, 2020) Det kan i sin tur skapa en inre konflikt av att transnationella invandrare måste arbeta för att upprätthålla dessa relationer till hemlandet, men också vara engagerad i utvecklingen av landet man är född och uppvuxen i som medborgare. Jag finner det relevant i mitt arbete eftersom mina intervjupersoner delar Sverige som huvudland samt deras föräldrars hemland. I denna artikel tar Brocket (2020) upp konflikter som förekom i mina egna intervjuer. Genom ett sociologiskt perspektiv kunde jag sedan utifrån svaren i resultatet förstå hur konflikter och kulturkrockar skapats.

Trots Brockets (2020) intervjupersoners kulturella assimilering, fortsatte de att vara väldigt engagerade i sin palestinska identitet i samband med en diasporisk statslöshet. Hans intervjupersoner uteslöt sig från "amerikanskheden" på grund av sitt etniska och religiösa arv. Men de hade liknande omvända förutsättningar för att utesluta sig från "palestinskheden" också. Tom Brocket (2020) avslutar med att beskriva det som en "hybriditet", en "in-betweenness" och blandade synvinklar av amerikanskhed och palestinskhed.

Brocket (2020) skriver att hans undersökning möjliggjorde en ny inblick i hur assimilering och transnationalism interagerar. Vad som gått "förlorat" och vad man "fått" bland invandrarbarnen i processen. Framför allt genom att uppmärksamma den språkliga benämningen på "jag" och "andra".

Tom Brockets (2020) skriver om de band som finns till hemlandet samtidigt som han talar om en skapad förståelse för ansvarstagandet som hans intervjupersoner utvecklade gentemot det land de växt upp i, nästan som skuld känslor. Mycket av det kunde senare användas i analysen

för denna uppsats där svaren angående upplevt mellanförskap kunde liknas till svaren Brocket (2020) fått fram.

Anledningen till forskningens relevans för mina studier är dess sätt att studera ”jaget” i förhållande till ”andra” vilket även Edward Said (2004) gör inom orientalismen. Däremot tar denna artikel endast upp mellanförskap och de dubbla identiteterna i samband med assimilering men inget om vad intervjupersonerna använder för mekanismer för att bearbeta dessa konflikter och motsägelser inom tillhörigheten.

Genom att hålla mig vid fältet som Brocket (2020) introducerat har jag även valt en annan artikel som också hittar konflikter inom tillhörighet men utgår från ett annat perspektiv. I artikeln ”In-betweenness: the (dis)connection between here and there. The case of Indian student-migrants in Australia” studerar Baas (2013) tillväxten av Indiska studenter i Australien. Han menar att denna tillväxt beror på det faktum att en majoritet av indiska studenter väljer att ansöka om permanent uppehåll efter examen.

Artikel analyserar vad det betyder för unga medelklassindier att vara både studenter och migranter på samma gång, och utfördes genom att använda begreppet in-betweenness – som även Brocket (2020) använt sig av. Det är samma problemområde som analyseras i denna uppsats, ett mellanförskap som bygger på att falla mellan vanligt erkända kategorier och förstås som ett "oavsiktligt tillstånd att vara i". Däremot skiljer sig artikeln och studien geografiskt från både min studie och Brocket (2020). Problemet som angripits är även från ett annat perspektiv. Relevansen för den i min uppsats baseras på användandet av mellanförskap som begrepp, perspektiven och resultatet. Däremot är det viktigt att påpeka att artikeln syftar på migranter medan denna uppsats syftar på andra generationens invandrare. Artikeln studerar liknande problem men genom en annan kontext.

Baas (2013) kom fram till i resultatet att indiska studenter i huvudsak är ”in-between”. De finner sig varken här eller där. Utifrån australienska statens perspektiv är också den största utmaningen att de nya immigranterna upplever sig vara ”någon annanstans”. Baas (2013) skriver att nationalstaten definierar i stor utsträckning vad som är möjligt när det handlar om att leva gränsöverskridande liv, och att det även är utmaningen.

Återigen eftersom syftet i denna uppsats bygger på hur andra generationens invandrare tolkar sin identitet i relation till humor så hittade jag upprätthållandet av relationer återkommande i flera fält till exempel politisk humor. På samma sätt som Brocket (2020) och Baas (2013) skriver att konflikter och motsägelser skapas av att försöka upprätthålla relationerna mellan hemland och utvecklandet av landet man är född i. Konflikterna kan även hittas i engagemang som medborgare i politiskhumor och kulturella fält.

3.2 Politisk humor

Joanna Doona (2016) forskare i medie- och kommunikationsvetenskap skriver i sin avhandling *Political comedy engagement* att även humor kan ses som motsägelsefullt: det är universellt men ändå specifikt, det kan stärka banden eller bryta upp dem, förstärka stereotyper eller få oss att ifrågasätta dem, få oss att känna känslan av att vara glad eller ledsen och ibland även båda. Doona (2016) skriver att känslorna kring humor inte uppfångas lätt, men är närvarande överallt för alla typer av kulturer och i alla sammanhang genom mänsklig historia. Hon menar att trots vikten av humor så behandlas humor ofta som konstig och som den vore irrelevant eller dum (Doona, 2016).

Hon diskuterar bland annat förmågan att använda medier för identifiering, något även denna uppsats studerar. De potentiella identifieringspunkterna är oändliga och oförutsägbara, vilket Doona (2016) redogör för i avhandlingen. Hon menar att det inte bara handlar om att identifiera sig med karaktärer eller problem, utan det kan handla om att identifiera sig med politiska perspektiv, diskussionssätt, underförstådda målgrupper eller estetiska ideal. Ståndpunkter som tas upp i studien bygger på att forskning om medborgarskap och medier måste utvecklas tillsammans, genom att utvidga sitt fokus på vilka typer av medier som anses vara relevanta och inkluderande för medborgarskapet (Doona, 2016).

Ett av de centrala argumenten för diskussionen i hennes avhandling är att vår förståelse av engagemang måste problematiseras som en aspekt i medborgarskap. Joanna Doona (2016) nämner att Peter Dahlgren (2009; 2015) påminner oss om att engagemang kan betraktas som förstadiet till deltagande, vare sig det är i den politiska eller den kulturella aspekten. (Doona, 2016) Centralt för studiet av engagemang är identitet, som inte bara är kopplad till medier utan till en bredare uppsättning samhällliga och kulturella förhållanden. Vi måste alltså kunna se oss själva som medborgare, vara medborgare för att sedan engagera oss vidare som medborgare.

Under de senaste decennierna har det dock skett förändringar både i medielandskapet och mediekonsumenternas beteende. De traditionella nyheterna har blivit mindre populära, särskilt bland yngre eller unga vuxna som publik, vilket jag i min studie riktar in mig på genom att humorsketcherna som utgås från är publicerade på sociala medier snarare än traditionella broadcast medier som till exempel TV och radio.

Doona (2016) skriver även om att denna utveckling motsvarar den större övergången från modern till postmodern eller senmodern syn på forskning och kunskap inom samhällsvetenskapen. När publiken hittar nya informationskällor eller diskussioner måste medieforskning lossa den annars formella synen och antingen titta någon annanstans eller bredda sökningen till att omfatta flera komplexa sätt som medborgarna kan interagera med medier.

På samma sätt som Doona (2016) diskuterar politisk humor finns likheter till den kulturella in grups-komedin jag talar om. Dessa korta produktioner håller sig inom ett intressespann och utmanar de traditionella broadcast-nyheterna. De nya vägarna informationskällorna som sociala medier öppnar för är interaktion, diskussion och respons. En deltagarkultur som öppnar väg för engagemang och medborgarskap.

3.3 Användning av humor för minoriteter

I avhandlingen "Skratt som fastnar" skriver Jönsson & Nilsson (2014, s.14) att begreppet relief inom humor syftar på den ventilerande funktion som humor anses ha i situationer av osäkerhet, oro, rädsla eller fara. Genom att skämta om det annars farliga eller osäkra menar Jönsson & Nilsson (2014) att kan vi lära oss hantera både rädslor och risker. Genom det kanske man även lär sig att leva med dessa.

Eftersom jag vill studera vad humor har för påverkan och effekt var det viktigt att se hur andra discipliner och grupper, specifikt minoritetsgrupper som kan uppleva en osäkerhet kring konflikter och kulturkrockar. Andra generationens invandrare är en minoritetsgrupp i det majoritetssamhälle de lever i. Hur de använder humor i samband med vardagen ingår i fältet humor som försvarsmekanism.

I artikeln "Humour is serious: Minority group members' use of humour in their encounters with majority group members" placerar Dobai & Hopkins (2019) sig i socialpsykologiskt fält

och undersöker hur minoritetsgruppmedlemmar hanterar interaktioner med majoritetsgruppsmedlemmar. I undersökningen fokuserar Dobai & Hopkins (2019) specifikt på minoritetsgruppmedlemmarnas användning av humor i interaktioner där de förutsåg eller upplevde fördomar. Däremot är det viktigt att betona att Dobai & Hopkins undersökning inte medierad och riktar sig inte mot medier på det sättet denna uppsats gör.

Enligt Dobai & Hopkins (2019) identifierades humor som ett sätt att hantera osäkerhet, samla information, testa andras attityder och förståelse av sociala relationer som annars tas förgivet. Humorn som användes var varierande. Dels inkluderade det att dra in grupps relaterade skämt där man driver om sig själv inom gruppen, dels handlade det om en överdriven presentation av roller och identiteter som istället ironiserade sociala relationer mellan majoritet och minoritet. I andra redogjordes det för att vara ett sätt som problematiserade villkoren för interaktioner, vilket är något ironi, parodi och sarkasm möjliggör. Ibland användes dessa verktyg för att skydda medlemmarna i minoritetsgruppen från att utsättas för fördomar och vissa tillfällen användes de för att håna och begränsa majoritetsgruppen från att agera utifrån deras förutfattade meningar. Betydelsen av humor som ett verktyg används för medlemmar i minoritetsgrupper för att utöva en viss kontroll över deras interaktion med majoritetsgruppsmedlemmar.

Fördomar och diskriminering är inte något roligt men ändå finns "skämt" som förnedrar och diskriminerar minoritetsgrupper. Dobai & Hopkins (2019) bidrar till en ökad förståelse inom litteratur om intergruppshumor, genom att överväga hur medlemmar av minoritetsgrupper själva kan använda humor i sina möten med majoritetsgruppmedlemmar för att återskapa makt.

I artikeln *Cracking wise to break the ice: The potential for racial humor to ease interracial anxiety* undersöker Borgella (2020) idén av hur humor med fokus på sociala gruppskillnader kan vara ett verktyg för att minska några av de negativa upplevelserna som är förknippade med interracial interaktioner (interracial behålls på engelska eftersom benämningen blandning av nationaliteter inte har en neutral översättning på svenska).

Undersökningen har visat att interracial interaktioner kan vara emotionellt och mentalt utmattande, och undviks ofta av dessa skäl (Borgella et al., 2020). Borgella (2020) skriver att när de inte undviks leder dessa interaktioner istället till negativa resultat där ångest har

identifierats som en nyckelfaktor. Denna forskning likt Dobai & Hopkins (2019) är baserad på litteratur och inte medierat material.

Borgella (2020) har utfört den genom att granska litteraturen om interracial interaktioner och betydelsen av ångest vid utformningen av dem. (Borgella et al., 2020) Sedan diskuteras undersökningar som studerat effekterna av grupprelaterad humor, särskilt nedsättande humor och uppfattningar mellan grupper.

Resultatet i artikeln visade att humor kan lindra ångest som bidrar till negativa upplevelser associerade med interaktioner mellan grupper. (Borgella et al., 2020) Humor och skratt är kraftfulla fenomen associerade till många positiva sociala resultat, inklusive minskad känslomässig smärta efter stressiga situationer, ökad självkänsla och högre nivåer av tillgivenhet.

Utifrån resultatet i artikeln finns både positiva och negativa konsekvenser för dem som använder nedsättande humor med intentionen att förbättra hur andra kan se dem. Borgella (2020) skriver att en del av dessa konsekvenser beror på källorna och publiken som tar del av det humoristiska materialet. Detta kan bero på att en del grupper inte har det företrädet eller upplever det som en misslyckad humor.

Resultatet i artikeln antyder dessutom att exponering för nedsättande humor troligtvis kommer att leda till större uttryck för fördomsfulla attityder och beteenden gentemot minoritetsgrupper. (Borgella et al., 2020) Detta mönster kan bero på att statusen för gruppen i fråga, gör dem mer eller mindre benägna att uppleva de normativa effekterna av nedsättande humor.

3.4 Humor och företräde

Sketcherna som intervjupersonerna i denna studie fått titta på är en blandning av flera typer av komedi. Bland annat inkluderas satir, parodi samtidigt som det framförs på ett stand-up likt sätt och tar upp kulturkrockar ur ett in-grupps perspektiv.

Enligt Ian Brodie (2008) som skrivit boken *Stand-up comedy as a genre of intimacy* kan stand-up-komiker engagera en publik i ett naturligt register, där de använder sig av vardagliga, samtalande tal, och för det mesta undviker de den distans som krävs för de flesta

former av kulturell prestation. Genom att behålla kontrollen över konversationen kan de paradoxalt ge bort kontrollen, byta tillbaka den när det krävs, och därmed även skapa illusionen om intimitet, utbyte och ömsesidighet mellan sig själva och publiken. Detta riktar sig främst till live-publik men genom att man i dagsläget spelar in humorsketcher via video så tillåter det oss att se och reagera på producenternas uttal, sätt att gestikulera och leverera materialet (Brodie, 2008). Det är en direkt kontakt mellan publiken och producenten i kommentarerna där man genom plattformen inte längre behöver befinna sig i en lokal för att uppleva komedi på nära hand utan får samma upplevelse som om det hade varit ansikte mot ansikte interaktion. Dessutom används live-funktionen på både Facebook och Instagram flitigt hos både artister och komiker, där publiken kan ge respons och önska låtar eller ämne direkt i kommentarerna under tiden det spelas in.

Brodie (2008) tar även upp att skämt inte alltid tillhandahåller ”det roliga avslutet” som en självklarhet utan istället lämnar lyssnaren tillbaka balansen av utbytet genom att ”förstå skämtet”. Det gör lyssnaren genom att känna igen den punkten som berättelserna skulle ha tagit om den utvecklades i enlighet med förväntningarna. Detta är vanligen vad Gary Butler (1991) refererar till som en slags trosförklaring som inte nödvändigtvis antas men är allmänt känt för den grupp där skämtet utförs. Det gör det relevant för uppsatsen eftersom humorsketcherna som intervjupersonerna i uppsatsen tolkat och utgått ifrån riktar sig till specifikt andra generationens invandrare och araber. Genom att humorn riktar sig till en specifik grupp skapar den gruppen en gemenskap. Anderson (1992) har skrivit om föreställda gemenskaper och hans synsätt kommer användas för att få grepp om hur dessa föreställningar framkommer samt hur dessa skämt utförda för gruppen ger de företräde till den typen utav humor.

Så sammanfattningsvis kan man säga att "förstå skämtet" skiljer sig från "tycka det är kul": det förstnämnda är en följd av förståelse; det senare är istället en psykisk följd av känslomässigt instämmande. Det finns en ömsesidig balans mellan de två, men man kan även undersöka den ena bortsett från den andra.

3.5 Misslyckad humor

Men humor precis som allt annat kan misslyckas om vi inte avkodar budskapet och det roliga på det sättet som det ursprungligen var tänkt. Relevansen för mitt område går att koppla till de intervjupersonerna som menar att de begriper skämtet som de har företräde till som personer

med arabisk bakgrund, men samtidigt inte upplever skämten vara roliga på grund av leveransen eller formuleringen som presenteras.

I artikeln "I get it, but it's just not funny": Why humour fails, after all is said and done" har man undersökt det som anses vara misslyckad humor (Hale, 2018). Genom att använda mig av denna forskning kan jag få svar på vad som kan vara bristande i humor och varför intervjupersonerna inte accepterar skämten. Hale (2018) anser att misslyckad humor kan förklaras med kommunikativa luckor, antingen på semantisk eller pragmatisk nivå. Människor motstår även humor av rent diskursiva skäl. Vi kan välja att motstå humor på grund av bristande egenskaper av det som kan relateras till, det vill säga att en igenkänningsfaktor inte upplevs eller så kan vi motstå humor på grund av bristande företräde inom gruppen det avser. (Hale, 2018).

Politisk humor som Doona (2016) tagit upp och som Hale (2018) även inkluderar i sin artikel är en plats med stor makt, där insatserna är höga. Till exempel avvisade Donald Trump en SNL-parodi och fann inte det skapade "alter egot" roligt. Andra politiker och allmänheten väljer dock att svara på politisk humor på olika sätt. Mottagandet av humor är därför mer komplex än det verkar och kan skapa motstridiga känslor. Vi kan motstå humor beroende på vår kompetens eller brist på den eller utifrån referensramar. Artikeln lägger vikt på att det finns en "standardinställning" i en persons diskurs, det vill säga att när vi möts av ett humortillfälle, använder vi alla en Discursive Defense Mechanism (DDM), och att det finns "triggers" som provocerar denna DDM.

Eftersom jag i min uppsats valt att låta intervjupersonerna tolka materialet utifrån sina erfarenheter finns det inget som säkrar att de endast använder humor som försvarsmekanism utan precis som i denna studie kan det istället bli en försvarande reaktion gentemot de avsedda skämten.

3.6 Humor och komedi som genre

Komedi betyder en förgrening av drama som handlar om vardagen och humoristiska händelser. (Muhammad Rafiq, 2014) Det betyder också en uppspelning av lätt och underhållande typ av föreställning. Komedi är alla verk som är menade att väcka skratt och nöje, framförallt i teater, tv, film, stand-up komedi eller innehåll på sociala medier. En del kan man även kombinera genom att framföra som stand-up på sociala medier.

Komedi har flera funktioner men dess huvudsakliga funktion är att ge underhållning till publiken men också att rikta uppmärksamheten på vad som bör kritiseras i världen (Muhammad Rafiq, 2014).

Det finns dessutom olika typer av komedi, men den främsta involverar en underhållande karaktär som segrar under dåliga omständigheter och skapar komiska effekter där vi som publik skrattar. ("What Makes it Funny? How to Approach Comedy," 2019) Sedan finns bland annat satir och politisk satir som använder komedi för att framställa personer eller sociala institutioner som löjliga eller korrupta. Parodi undergräver istället populära genrer och former samt kritiserar dessa former utan att nödvändigtvis fördöma dem ("What Makes it Funny? How to Approach Comedy," 2019).

Stand-up-komedi är en form av prat. Det innebär ett sammanhang som möjliggör reaktion, deltagande och engagemang från de personer som stand-up-komikern talar om. (Brodie, 2008) Publiken ingår i deltagandet även om det medieras genom sändning eller inspelning. Komedisketcher som jag har valt att använda mig av är en förgrening av stand-up med användandet av både satir och parodi. Satiren i sketcherna överdrivs i extrema mängder och används för att demonstrera hur vissa koncept är ologiska men också i många fall bisarra. Parodin däremot efterliknar medvetet eller förlöjligar en del av de kulturkrockar eller beteenden som är vanliga för araber.

Sketcherna som intervjupersonerna tagit del av i denna uppsats består av en serie korta scener kallade sketcher, vanligtvis förekommer de mellan en och tio minuter. Sådana sketcher utförs antingen av en grupp komiska skådespelare eller komiker, men även av privatpersoner. De utspelar sig antingen på scenen eller genom ett ljud- eller visuellt medium som TV/streaming tjänster eller som i detta fall sociala medier, där gränserna suddats ut kring producent/konsument. De personerna som producerat sketcherna går in i karaktär och förflyttar sig mellan roller och förväntningar som förekommer i de två olika kulturerna och bidrar till ett perspektiv som kan ses "inifrån".

4. Teori

Eftersom jag i min uppsats vill veta hur intervjupersonerna resonerar kring identitet i samband med deras kulturella erfarenheter och tolkningar, används teorier som redogör för en förståelse till vad som bidragit och lett upp till skapandet av identitet och hur det sedan kan kopplas till komedi samt humorsketcher publicerade på sociala medier. Humorsketcherna som intervjupersonerna tagit del av hänvisar till att ställa öst och väst mot varandra och har inslag av postkoloniala föreställningar. Därför använder jag även orientalism för att se kvarlevande effekter av postkolonialism och betydelsen av det som publicerats i sketcherna.

4.1 Representation, kultur och mening

Personerna som intervjuats i uppsatsen har varierande bakgrund, och utgör en minoritetsgrupp i ett majoritetssamhälle. För att förstå hur de framställs och representeras söker jag mig till teorier som tolkar påverkan av deras ursprung och hur det format de. På samma sätt som Giddens (2003) kopplar kultur till socialisation så talar Hall (1997) om hur språk, symboler och mening också kan kopplas till kultur. Allt vi människor tolkar och upplever är något som redan är kodat och tillskriven mening.

I *Representation* skriver Hall (1997) om begreppet representation och hur det är ett nyckelbegrepp för att kunna förstå hur mening och språk faktiskt kopplas till kultur.

Representation means to say something meaningful about, or to represent, the world as meaningful to other people – Stuart Hall (1997, s.1)

Förklaringen av begreppet representation har som grund att framställa, avbilda och återge något som står för något, tillexempel någon bild som representerar en plats. Men att representera betyder att något står istället för, tillexempel hur korset står för kristendom, moskéer för islam och så vidare. Media spelar en stor roll i hur representation fungerar tillsammans med identitet. Den tertiära socialisationen är medierna, bilder och uppfattningar om vår verklighet som skapats. (Forsell, 2012) Genom de bilderna media gett oss har vi fått en bild av platser och vår omvärld som vi möjligtvis inte befunnit oss vid eller upplevt. Därför blir de bilderna en del av vår representation och ersättningen för vår egen tolkning.

Men inverkan av hur medier socialiserar oss kan i vissa fall krocka med vår verklighetstolkning. Krocken sker genom att de budskapen som vi lärt oss genom tidig ålder och vår uppväxt inte går ihop med den information som media visar oss.

Representation är även en konstruktion av förekommande mening från den kod som gör representationen möjlig, till exempel medium eller genre (Hall,1997). I denna uppsats är genren som ska tolkas humor. För att kunna begripa hur intervjupersonerna sedan tolkar en viss typ av humor bör man förstå hur språk och mening fungerar tillsammans med deras kultur.

Stuart Hall (1997) talar däremot för ett perspektiv som bygger på det semiotiska betraktelsesättet där målet är att undersöka hur. Det här perspektivet utgår från att världen som blir beskriven och talad om redan är kodad. (Hall,1997) Inom medievärlden är genrer ett exempel på en beskrivning av en sådan kod, som vi har gett mening.

Hall (1997) talar om nivåer av representation där han går igenom mentala kartor som synliggörs och kommuniceras genom språket. För att förstå dem måste man förstå kultur vilket är en komponent i skapandet och socialisationen för personer med flera nationaliteter. En kultur beror på deltagarnas delade meningar och representation är utveckling som baseras på vilken mening som skapas och kommuniceras med. Främst handlar kultur om produktion och utbyte av betydelser - att ge och ta mening mellan medlemmarna i ett samhälle eller grupper. Detta kan påminnas om utbytet som sker i våra sociala kanaler och även mellan gruppen - andra generationens invandrare.

Stier (2019) skriver att enligt ett traditionellt sociologiskt perspektiv är en gemensam kultur grunden för samanhållningen som finns i ett samhälle. Ett annat sätt är att se kulturen som sätt att leva där flera komponenter är avgörande för systemet, däribland språk, religion, ideologi och så vidare.

Att säga att två personer tillhör samma kultur är att säga att de tolkar världen på ungefär samma sätt. Hall (1997) skriver att genom deras tankar, uttryck och känslor om världen kommer de att förstås av varandra (Hall, 1997). Däremot reglerar kulturen relationer mellan människor och föreskriver både handlingar och beteenden enligt Stier (2019). En slags ingrupsförståelse eller möjligtvis ett företräde till att förstå varandra enklare eftersom de delar en gemensam kod. Kultur beror således på att deltagarna tolkar meningsfullt vad som händer omkring dem och "ger mening" till världen i stort sett på samma sätt. Hall (1997) skriver att detta fokus på delade betydelser kan ibland göra att kulturen låter för enhetligt och för kognitivt.

Det är viktigt att förstå att i vilken kultur som helst finns det alltid en stor mångfald av betydelser gällande ett ämne och mer än ett sätt att tolka eller representera det. Kultur handlar om anknytning och känslor på samma sätt som uppfattningar och idéer. Hall (1997) beskriver det genom att uttrycket i mitt ansikte säger något om vem jag är (identitet) och vad jag känner (känslor) och vilken grupp jag tillhör (anknytning) som kan läsas av och förstås av andra människor. Brocket (2020) tog tidigare upp att invandrargrupper kan behålla materiella och emotionella band med sina hemländer samtidigt som de formas av värdlandet som de är uppväxta och bosatta i. I den slutsatsen inkluderas identitet, känslor och anknytning samtidigt som det lyfter värdet av kultur. Det är genom vår användning av saker, vad vi säger, tänker och tycker om dem som vi representerar och ger dem mening.

Representation och mening går hand i hand på samma sätt som representation och socialisation. Båda behövs för att kunna tolka och förstå resultatet eftersom det som tolkas är hur intervjupersonerna ger mening till humorn och om sketcherna representerar en verkligbild av kulturkrockarna som de kan relatera till under deras uppväxt.

Mening är också det som ger oss en känsla av vår egen identitet, av vem vi är och till vem vi tillhör - så det binds upp med att kultur används för att markera och upprätthålla identitet inom sig själv och mellan olika grupper. (Hall, 1997) Mening produceras och utbyts ständigt i varje personlig och social interaktion som vi deltar i. Det produceras också i en mängd olika medier: särskilt i dessa dagar, när vi har de moderna massmedierna. De medierna utgör medel för en större global kommunikation (Hall, 1997). Mening produceras också när vi uttrycker oss, använder, konsumerar och anpassar kulturella "saker/delar" och integrerar dem på olika sätt i vardagliga rutiner (Hall, 1997). På det sättet ger vi dem värde och betydelse. Syftet i uppsatsen är se hur intervjupersonerna resonerar och förhåller sig till sketcherna och om de har en mening samt betydelse i deras vardag.

4.2 Socialisation och identitet

Skapandet av vår identitet är något som konstrueras och ständigt förändras. En stor del av min analys grundar sig att förstå hur intervjupersonernas identitet påverkas i relation till humorsketcherna på sociala medier och för att kunna förstå dess påverkan används denna teori som förklaring till hur vi människor skapar sociala band till andra människor och hur identitet formas socialt.

Sociologerna Peter L. Berger och Thomas Luckmann skriver i *The social construction of Reality* (1991) att vi människor inte är födda medlemmar av samhället, utan att vi snarare föds med en mottaglighet gentemot det samhälleliga och denna mottaglighet gör oss till medlemmar av ett visst samhälle, vilket i sin tur handlar om att lära sig den livsstil som hör till det utvalda samhället. Detta sker genom att överföringen av kulturen kommer från en generation till en annan. Barn tar hjälp från sin omgivning i sin socialisation, och det är genom det som barnet också lär sig vad som är lämpligt beteende eller inte.

Verkligheten är en social konstruktion där den enskilda personen uppfattar och formar sin sociala verklighet med hjälp av kunskap, nedärvda vanor och traditioner (Berger & Luckmann, 1991), vilket i denna studie är relevant för att förstå hur dessa vanor och traditioner påverkar intervjupersonerna och deras socialisationsprocess.

Berger och Luckmann (1991) skriver att den vardagliga verkligheten är socialt konstruerad och våra sociala interaktioner med andra är socialt förmedlande. När vi möter andra så ser vi hur de individerna uppfattar oss och vi svarar därefter. Dessa typer av svaranden är vad som utvecklas till att bli vanor och rutiner, som i sin tur sedan utvecklas till sättet vi bemöter människor (Berger & Luckmann, 1991). Hur vi agerar i sammanhang är sedan det som skapar och konstruerar samhället.

Varje människas liv börjar med att utvecklas in i den sociala världen, vilket kan anses vara den viktigaste socialisationen för en individ (Berger & Luckmann, 1991). Man talar om socialisation där man främst blir påverkad av de primära agenterna i livet som först och främst är föräldrarna eller eventuellt andra typer av vårdnadshavare. Den värld som presenteras som verkligheten för ett barn är genom vad de andra betydande människorna i livet har presenterat, vilket kan anses som en aning modifierad version av deras egen verklighet. (Berger & Luckmann, 1991)

Under den primära socialisationen identifierar sig oftast barnet tillsammans med sina betydelsefulla människor som är omkring och tar emot deras roller samt attityder (Berger & Luckmann, 1991). Samtidigt som barnet grundar sitt jag efter de primära agenterna grundar det sig även i vad omgivningen påpekar och formar med.

Genom detta stadium i ett barns liv lär sig barnet även familjens normer och regler, och med detta även det beteende som är accepterat och förväntat av barnet. Det finns även en annan viktig komponent som lärs in under den primära socialisationen och det är språket. Genom att ta hjälp av och använda sig av ord och deras betydelse kan barnet sen lära sig att tolka olika situationer (Berger & Luckmann, 1991). Användandet av språket kan underlätta för intervjupersonerna att tolka humorsketcherna eftersom arabiska ord förekommer och ger möjlighet för intervjupersonerna att uttrycka sig, förklara ordspråk eller situationer på sitt modersmål eller ett språk de är bekväma med. Intervjupersonerna i denna uppsats delar både det svenska språket och det arabiska som modersmål och växlar därför mellan de två.

Språket har en avgörande betydelse när det gäller skapandet av identitet och att kategorisera människor. (Stier, 2019) Genom att oreflekterat tillskriva människor en kollektiv identitet som invandrare, andra generationens invandrare så förleds vi till att tro att ”de” är mer lika varann som grupp än vad som stämmer, och mer olika ”oss” än vad de egentligen är.

Fortsättningsvis efter den primära socialisationen kommer den sekundära socialiseringen. Där kommer det sociala livet in i bilden och barnet nu även kan identifiera sig med andra människor och med andra ord samhället. Den sekundära socialisationen kan man säga inriktar sig på delar av ”basen” i samhället, till exempel skolan och jobbet.

Det är under detta skede personen utvecklar ett ordförråd och mer specifik kunskap. Samtidigt utvecklar man beroende på situation olika attityder, uttryck och normer. Det är därför viktigt att den primära och den sekundära socialisationen till viss del överensstämmer varandra. Eftersom den primära socialiseringen finns kvar hos personen som grundar sig i generella kunskaper. Personen i fråga kan välja vilken kunskap de väljer att ta med, attityd och vilka normer som passar en själv. Hur än individen beslutar sig att bygga upp sin verklighet och sina kunskaper på är det viktigt att jaget på insidan överensstämmer med jaget som visas utåt.

Man skulle kunna säga att Berger och Luckmann (1991) även menar att en ”misslyckad” socialisering förekommer i samband med motsägande budskap under själva socialisationen. Det kan till exempel bero på att personen av olika anledningar relaterar och tycker sig känna igen sig i en felaktig version av verkligheten eller till och med en helt annan verklighet (Berger & Luckmann, 1991). Detta är något som möjligen skulle kunna påverka

intervjupersonerna som har en annan kulturell bakgrund, eftersom det de uppfostras med i hemmet kanske inte alltid överensstämmer med normerna som finns i samhället.

Andra motsägande budskap kan ske mellan till exempel familjen och vännerna; där familjen kanske förväntar sig att individen ska få bra betyg i studierna medan vännerna istället förväntar sig att personen ska umgås med dem. När denna person då bryter mot en förväntning sviker man sina betydande andra, och samtidigt sig själv. (Berger & Luckmann) Eftersom även en brist på överensstämmelse mellan den primära och den sekundära socialisationen kan leda till en misslyckad socialisering.

Berger och Luckmann (1991) skriver att för denna person blir den nya verkligheten inte den verklighet som man identifierar sig med, utan snarare en verklighet som används för särskilda syften. Det betyder att i denna verklighet kamouflerar sig personen medvetet i specifika roller. Humorsketcherna som intervjupersonerna tagit del av innefattar både stand-up liknande material och specifika roller utformade för att framföra skillnader och kulturkrockar.

4.3 Socialisation och kultur

Giddens (2003) är den som inkluderar kultur i sitt perspektiv gällande socialisation. Den informationen ger en vikt i uppsatsen genom att han stärker Berger & Luckmann inom sociologin samtidigt som han ger en ny synvinkel på kulturens funktion och påverkan utöver den som är inkluderad i representationen. Dessutom har intervjupersonerna i uppsatsen olika bakgrund som kan bidra till en blandning av kulturer.

Giddens (2003) talar om att i en socialisation så blir barnet stegvis mer medvetet och skaffar sig kunskaper och färdigheter som passar in i den kultur i vilken individen fötts in i. Denna process binder på så sätt olika generationer till varandra. Socialisation ses som ett livslångt förlopp genom vilket det mänskliga beteendet kontinuerligt formas utifrån det sociala samspelet. (Giddens, 2003) Det är genom de sociala processer som barnet även utvecklar medvetenhet om sociala normer och värden och uppnår ett jagmedvetande.

Även om socialisationsprocesserna framför allt är viktiga under barndomen och de första åren så fortsätter de att styra och förändra oss under hela livet. Ingen går oberörd och fri från de reaktioner som andra personer runt omkring dem påvisar (Giddens 2003). Utöver socialisation

talat Giddens (2003) även om identitet likt Berger & Luckmann, han menar att vårt beteende påverkas av den kulturella miljön vi både föds in i och växer upp i.

Genom livets lopp, från att vi föds till att vi dör interagerar vi med andra människor som påverkar våra personligheter. (Giddens, 2003) De viktigaste identitetspunkterna innefattar kön, sexuell läggning, etnicitet samt klass. Att vara "svensk" är till exempel en benämning som är viktig för gruppidentiteten som kan skapas. (Giddens, 2003) Samtidigt som det även kategoriserar människor (Stier, 2019)

Som beskrivet i majoriteten av teoridelen är identitet något som formas på olika sätt och är något vi skapar genom olika sociala erfarenheter. Det kan även tolkas som ett resultat av samhällets normer, sociala strukturer och kulturella mönster. Identitet kan definieras som en uppsättning roller och normer som sedan blir en del av varje människas identitet. Giddens (1997) talar om en självidentitet och hur den är ett resultat av hur vi som människor rutinmässigt skapar och bevarar ett handlingsystem.

I boken *Kultur och erfarenhet* skriver Ehn (1993) att denna känsla av att vara hemma eller hemmahörande är tillgänglig på två plan. Det individuella planet som är personligt och på ett kollektivt plan som är gruppmissigt, vilket en del av tidigare forskning har tagit upp med benämning majoritet och minoritetssamhälle.

Anledningen till att jag finner detta relevant och tar med mig Billy Ehns slutsatser i analysen senare är eftersom intervjupersonerna är av olika nationaliteter och deras gemensamma nämnare är språk samt kultur. Vår identitet baseras på så många olika delar och för att kunna diskutera det måste vi kunna se över delar som etnisk identitet också. Ehn (1993) skriver att man kan identifiera etniska grupper bland annat genom att gruppen har föreställningar om ett gemensamt ursprung och att gruppen skiljer sig från andra grupper när det kommer till olika gemensamma egenskaper som till exempel språk eller en delad religion.

4.4 Postkolonialism och orientalism

4.4.1 Postkolonialism

Humorsketcherna som intervjupersonerna tagit del av hänvisar till att ställa öst och väst mot varandra och har inslag av postkoloniala föreställningar. Betydelsen av postkolonialism eller postkolonial teori är studier som bygger på kvarvarande effekter som finns i olika delar av

världen från den europeiska industrialismen och kolonialismen. Fokuset ligger på att förklara samhällsproblem i nuvarande tid som en konsekvens av den europeiska utökningen som skedde under kolonialismen. Därför använder jag även Saids (1995) orientalism för att se om kvarlevande effekter av postkolonialism framgår i det som publicerats eller intervjupersonernas tolkningar.

Genom det postkoloniala tänkandet anser man att det som gett ursprung till de föreställningar om kulturella särkillnader som finns idag är den koloniala historien. Genom det tankesättet har man i världen lyckats konstruera ett hierarkisystem där västvärlden är placerad högst (Said, 1995). Vilket visar ”vi” och ”de” (andra)-tänket som har som grund att ”viet” framställs som det bättre och överlägsna. Maktstrukturen blir tydlig genom det ekonomiska, civiliserade och sociala (Brune, 2004).

Ylva Brune (2004) uttrycker det genom att beskriva den postkoloniala teorin och hur den använder en tankestruktur för att rättfärdiga kolonialismen – som anses vara ett komplext system baserat på idéer om Europa och européernas överlägsenhet som fortfarande präglar de moderna samhällena.

Utifrån det kan man tolka att fastän Sverige som land inte var en kolonialmakt kan man fortfarande se spår av att beröringspunkter och fördomsmönster som uppkom under den koloniala perioden. Genom postkolonialismen kan man förstå och tolka vår nutids sociala uppdelning och hur den ursprungligen skapades.

4.4.2 Orientalism

Det leder oss från postkolonialismen till orientalismen eftersom en del av den postkoloniala teoribildningen är de skapade föreställningarna i västvärlden kring Orienten, eller mer specifikt Mellanöstern. Saids teori kring orientalism är viktig för att kunna förstå hur vi påverkas av denna syn redan från tidig ålder och hur tänket ingår i vår socialisation.

Enligt Edward Said (1995) har bilden av Orienten vuxit fram med material som grundats av europeisk överlägsenhet och rasism. Samtidigt som denna bild inte heller har ifrågasatts eller utmanats så har den istället accepterats som den allmängiltiga bilden av det som kallas Orienten.

Said (1995) talar om en hegemonisk diskurs och menar att orientalismen är den hegemoniska diskursen som har gått med på och möjliggjort för västvärlden att underminera och agera

överlägset Orienten. Det är genom detta som de olika västerländska kulturerna successivt skapat mellanrummet och avlägsenheten med kärnan av ”den andre” och ”vi och de”. Det visar att genom att förminska Orienten har västvärlden skapat maktstrukturen som placerar sig över Orienten. (Said, 1995) Västvärlden såg Orienten som något annorlunda i kontrast till sin egen kultur och sig själva och det man utformade var att västvärlden var karakteriserad som rationell, demokratisk och civiliserad, med Orienten snarare sågs återigen som en underlägsen del som kännetecknades av utmärkande egenskaper som bakåtsträvande, ociviliserad och irrationell, motsatsen till de egenskaper man i västvärlden ansågs ha. Det kan det även ses som västvärldens uppfinning skapad i syfte och funktion till att strukturera, dominera och utöva makt över orienten menar Said (2004).

4.5 Stereotyp och Den andre

Stuart Hall (1997) är någon som talar om både stereotyper och ”den andre”. Han skriver om hur något går att förstås utefter vilken klass eller fack som det placerats i. Genom att man för över detta till personer så verkar personen i fråga veta och förstå saker när man möts utefter den rollen som representeras. Det kan vara en form av tillhörighet som tillskrivs en grupp som klass, ålder, kön, nationalitet eller att man tillskriver egenskaper och så vidare. (Hall, 1997) Det i sin tur leder till att man tror sig veta hur personen agerar utefter vilken grupp som personen passar in i. Summerat är det en förenklad karaktärisering som till viss del är öppen för förändring och utveckling (Hall, 1997).

Stereotyper är förenklingen av en grupp människors karaktärsdrag till ett mindre antal grundläggande drag som i sin tur sedan framställs så pass naturliga att de blir en definierad bild (Hall, 1997). Det används även i humor som en generell bild och det tog Doona (2016) även upp tidigare i sin avhandling, angående att stereotyper antingen förstärker eller bryter ner en norm.

Något annat som även särskiljer en stereotyp är uppdelningen kring vad som anses vara normalt eller accepteras i jämförelse med det som istället inte anses normalt eller inte accepterat. Vilket i sin tur betyder att stereotyper rent symboliskt fastställer en begränsning kring vad som ska exkluderas och som inte är anses vara enligt med majoriteten. (Hall, 1997) En av anledningarna till att man särskiljer folk i stereotyper och placerar dem i fack är för att det anses vara ett sätt att bevara den så kallade symboliska och sociala ordningen. Det är genom den sociala ordningen som det skapas avgränsningen mellan vad som är ”normalt” och

vad som betraktas ”onormalt” men även vad som kan identifieras som ”vi” och ”de”. Dessa delar påverkar inte varandra i en balanserad tillvaro utan istället anses det vara en pågående maktkamp (Hall, 1997). Denna maktkamp i stereotyper som Hall talar om är något som kan kopplas och dra liknelse till i det som Said tidigare nämnt angående att väst tillskriver Orienten egenskaper.

Hall (1997) skriver att stereotyper har en tendens att uppkomma där det finns en ojämn maktfördelning. Makten är riktad mot den grupp som egentligen är utesluten och genom att begränsa tänkandet så upprätthåller den dominerande gruppen sitt maktsystem och balans. Hall (1997) och Said (1995) har båda nämnt hegemonin och att det inte bara handlar om en dominans utan även en slags förhandlingsprocess, som bygger på att ömsesidig förståelse skapas. En kamp pågår ständigt mellan olika ideologier där alla vill nå den hegemoniska positionen (Berglez & Olausson, 2009; Hall, 1997).

Det annars generella begreppet för stereotyp är ”förenklade bilder i våra huvuden av människor och händelser i vår omvärld” (Forsell, 2012). Inom samhällsvetenskapen startade forskningen kring stereotyper bland annat med Walter Lippmann som skrev *Public Opinion* 1922. Lippmann (1922) skriver att vår verkliga omvärld är för stor för att hantera och att vi istället konstruerar bilder av omvärlden för att kunna förstå den. Han beskriver att dessa bilder antingen konstrueras av individen själv eller blir givna av kulturen.

Perry R. Hinton (2003) menar att en stereotyp bygger på tre viktiga komponenter. Genom att förklara komponenterna kan man säga att den första förutsätter att känna igen en grupp utifrån en viss egenskap. I detta fall kan det vara allt ifrån nationalitet, etnicitet, religion, språk, ålder, kön till sysselsättning. Genom att identifiera tillexempel arabiska människor utifrån stereotyper kan det även innebära att man tillskriver människor olika igenkänningstecken som en specifik hårfärg, hudfärg eller kroppsform och genom det särskiljer vi dem från resten av befolkningen. Den andra komponenten bygger på att man återigen tillskriver gruppen som helhet egenskaper, för det mesta i form av personlighetsdrag eller fysiska egenskaper. (Hinton, 2003) Tillexempel temperamentsfulla sinnelag, hysteriska reaktioner och så vidare. Genom att dessa särskilda egenskaper tillskrivs alla människor som tillhör den utvalda gruppen kan man utmärka en stereotyp.

Att vi uppfattar alla människor som tillhör en samhällsgrupp överensstämmande i vissa aspekter är ett tydligt och utmärkande kännetecken för stereotypisering, då man genom det bortser från den variation som finns inom en grupp av människor (Engdahl & Larsson 2011). Detta i sin tur bidrar till att utifrån hur andra uppfattar oss så skapas etiketter och stämplrar. De bidrar sedan till att man sedan agerar utifrån det sätt som andra förväntar sig av oss vilket leder till en självuppfyllande profetia definierad av andra (Forsell, 2012).

4.6 Problematisering av den andre och kosmopolitanism

Både postkolonialism och kosmopolitanism är perspektiv som hjälper mig att analysera intervjupersonernas svar och berättelser, eftersom deras svar till största del går att koppla till teoretiska perspektiv. Båda är viktiga för att dels förstå effekterna av postkolonialismen, dels förklara intervjupersonernas känsla av utanförskap men även deras känsla av mångfald och större gemenskap som sträcker sig över landgränser.

Etniska tillhörigheter har generellt sätt haft en rätt komplicerad relation till den nationella gemenskapen. (Bengtsson et al, 2017) Medier är bland annat något som har stor betydelse även i detta sammanhang då vi människor kan ingå i samma offentlighet och bli en gemensam publik med utgångspunkt att representera folket (Bengtsson et al, 2017).

Bengtsson (2017) skriver att nationsbyggare inte enbart jobbar med att skapa representationer av den gemenskapen som kallas ”vi” utan arbetar också med att skapa bilder om ”den andre”. Många gånger i form av nedsättande stereotyper, tillskrivna egenskaper och i vissa fall även representationer som är rent rasistiska. (Bengtsson et al, 2017) För att återgå till vad som tidigare tagits upp har nationalismens historia byggt mycket av den europeiska kolonialismen. Detta kan återkopplas till Edward Said som främst talar om orientalismen och det postkoloniala tänket kring konstruktionerna som skapats angående mellanöstern (Bengtsson et al, 2017).

Motbilden av att separera ”vi och de” bygger istället på att hylla en kulturell mångfald både som stat och även globalt. Det kallas kosmopolitanism. Kosmopolitanism är baserad på tanken om att hela mänskligheten tillhör en gemenskap som bygger på att man delar grundläggande värderingar (Bengtsson et al, 2017).

Det är en huvudtanke som baserar sig på att människor med olika tillhörigheter kan leva med respekt för varandra och berika vår värld genom mångfalden. Via det tankesättet kan "den andre" som annars har en negativ betoning istället definieras som den som är annorlunda men som vi faktiskt lär oss av, som snarare får oss att ifrågasätta vår identitet och som vi i högre grad möter tillsammans med mediernas utveckling och globaliseringen som helhet.

4.7 Föreställda gemenskaper

Denna globalisering och medieutveckling leder oss till att skapa och forma gemenskaper utanför gränser genom en deltagarkultur. Anderson (1992) fungerar som hjälp för att förstå varför och hur dessa gemenskaper kan uppstå genom uppdelningen av grupper som minoritet och majoritet.

Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism av Benedict Anderson (1983) menar för att kunna förstå nationalismen måste vi titta på vilka nationella identiteter som har bildats över tiden och redovisar varför de är så meningsfulla idag.

Benedict Andersons ursprungliga forskning handlar om nationalstatens uppkomst och den postkoloniala nationalismen och använder sig av begreppet föreställd gemenskap. Imagined communities eller föreställda gemenskaper är ett begrepp som myntades tillsammans med publiceringen av *Den föreställda gemenskapen* där han främst förklarade vad nationalism är, hur det utvecklades och vilken spridning som skett genom föreställda gemenskaper (Anderson, 1992).

Anderson (1992) definierar en föreställd gemenskap som "föreställd" eftersom medlemmarna inom denna gemenskap inte personligen känner varandra, men ändå upplever en gemensam koppling. Anderson (1992) skriver att en huvudroll i utvecklingen är språk. Speciellt språk som var gemensamma för stora befolkningar. I dagsläget skulle engelska, arabiska, mandarin och så vidare vara bland de språk som gäller för större befolkningar. Genom dessa nya språk menar Anderson att det möjliggjorde gemensamma kommunikationsformer som antogs och användes av ledningar och därmed även lade grunden för uppkomsten av en ny form av föreställda samhällen – nationen.

Andersons (1992) nyckel till nationalism bygger på föreställningen om ett föreställt samhälle, genom det faktum att nationalismen inte är något materiellt, utan snarare något som finns i

samband mellan kultur, politik och psykologi. Anderson (1992) skriver även om hur en del av nationalismen kan framkomma genom religion och deras geografiska utbredning.

Det finns flera olika typer av föreställda gemenskaper. Tidigare nämndes en nationalistisk gemenskap som formas inom ett land, där man upplever en nationell gemenskap med människorna inom samma gränser som en själv. (Anderson, 1992) Men det går även att känna gemenskap med ett större område som till exempel Europa, eller som mitt studieområde mellanöstern.

Viktiga mekanismer som bidragit till att skapa den föreställda nationella gemenskapen är bland annat tanken kring ett gemensamt centrum, ett gemensamt språk, en gemensam religion och en känsla av samhörighet (Anderson, 1992). Tillägget av de sociala medierna på listan över massmedier har regelbundet ökat den makten och flyttat massmedier allt närmare att få makten att inte bara lagstifta förändringar, utan även skapa samhällen vars kollektiva makt är för stor för att ignorera (Jenkins, 2012).

Flera av de mekanismer som Anderson (1992) beskriver verkar kunna vara överförbara till andra gemenskaper, till exempel gemensamt språk, samtidighet och kartor. Det finns många grupper, med individer spridda över stora geografiska områden, som också kan känna gemenskap med varandra både på avstånd och direkt från stunden de möts antingen personligen eller via sociala medier och dess plattformar.

Det ger även ett svar på varför man möjligtvis kan känna ett mellanförskap till två olika gemenskaper per definition. Till exempel kring religion; individer som har pilgrimsfärder på heliga orter inom islam men även kristendomen, som annars saknar gemensamt språk blir ett "vi" i bönen och vällfärden.

Jag anser att för att förstärka nationalismen i "vi och de" tänket måste man stereotypisera andra, det vill säga ge de egenskaper som är inbillade och det i sin tur skapar klyftor mellan de båda grupperna. Stereotyper skapas för att bidra till hierarkier där man underminerar de andra vilket man kan koppla till kolonialismen som Anderson (1992) nämnt och se det som en politisk konstruktion. Det kan även kopplas till "vi och de"-tänket tillsammans med orientalismen som är en syn Anderson (1992) delar med både Said (1995) och Hall (1997). Det kan till exempel ske när man talar ett språk som inte inkluderar någon annan bland annat. I

denna uppsats delar alla intervjupersoner som sagt två gemensamma språk, det svenska och arabiska. Vilket möjliggör det för mig att tolka huruvida det skapas en gruppgemenskap inom identitet och språk. Detta eftersom "vi:et" blir starkare när det förstärks språkligt, nationellt och kulturellt.

5. Material & Metod

5.1 Material

5.1.1 Avgränsning

Syftet med studien är att analysera vad humor ur ett inifrånperspektiv har för funktion och hur den används i vardagen av personer som identitetsmässigt befinner sig i ett slags mellanförskap mellan kulturer.

I denna uppsats undersöker jag vilka tankar och resonemang som humorsketcher sätter igång hos intervjupersonerna. Jag har inte gjort en regelrätt receptionsstudie då min metod bygger på kvalitativa intervjuer och intervjupersonernas egna tolkningar, däremot är jag intresserad av vilka typer av tolkningar och resonemang som just humor som genre kan leda till inom den utvalda gruppen av andra generationens invandrare.

Jag har gjort valet att avgränsa ner de sociala medierna till Youtube där längre sketcher och humorklipp finns tillgängliga och Instagram som istället gör kortare klipp på max en minut. Detta för att få en variation på innehållet. Alla intervjupersonerna var bekanta med denna form av innehåll och har sedan tidigare tittat på majoriteten av humorklippen som fanns tillgängliga. Jag valde därför bara ut en blandning av tidigare humorsketcher från tidigare år samt nya klipp eftersom det endast används som stimuli material. Stimuli är egentligen ett material som används som en del av underlag för diskussioner och intervjupersonerna uppmanades att titta på de utvalda klippen.

Jag har inte analyserat sketcherna som i en receptionsanalys utan istället endast använt materialet för att stimulera diskussionen med intervjupersonerna och för att de ska kunna utgå från konkreta exempel av humor. Intervjupersonerna är personer födda i Sverige men med bakgrund och koppling till mellanöstern.

Jag valde även att avgränsa intervjupersonerna till åtta med blandade bakgrunder från hela mellanöstern från de arabiska länderna. Syftet att begränsa antalet intervjupersoner till åtta var för att snarare kunna uppnå en djup än en bred förståelse av ämnet. Jag lade ingen större vikt på ålder men alla var mellan 20–28, det vill säga unga vuxna.

5.1.2 Intervjupersonerna

Intervjupersonerna har ingen personlig koppling varken till varandra eller mig. Jag kontaktade tidigare informanter från tidigare arbeten och bad de fråga sina bekanta eller någon de kände med samma typ av bakgrund som jag sedan kunde kontakta. Jag kontaktade därefter de utvalda personerna med ett meddelande och beskrivning gällande arbetet. I vanliga fall hade forskningsintervjuerna utförts öga mot öga, men på grund av den rådande pandemin så utfördes intervjuerna via videosamtal för att få visuell information och inte enbart ljud. Videosamtalen möjliggjorde det för mig att kunna uppfatta deras gester, reaktioner och ansiktsuttryck.

Intervjuerna var utformade att vara en halvtimme men varierade mellan 30 minuter och upp mot en timme. De spelades in ljudmässigt medan uttrycken och det fysiska antecknades. Intervjupersonerna var medvetna om inspelningen och det faktumet att allt sedan skulle transkriberas.

Kön	Man	Man	Man	Man	Kvinna	Kvinna	Kvinna	Kvinna
Bakgrund	Libanon & Palestina	Irak & Palestina	Irak & Marocko	Libanon & Syrien	Libanon	Egypten & Palestina	Libanon & Tunisien	Syrien
Ålder	20	24	23	25	26	24	25	28

5.1.3 Humorsketcherna

Sketcherna är intervjupersonerna bekanta sedan tidigare, de har genom sin uppväxt tittat på klippen och följt personerna som skapat dem. De uppmanades att titta på sketcherna innan intervjun för att ha något konkret att utgå från. Humor klippen som valdes ut var en blandning och användes som stimuli material. Därför får man räkna med att intervjupersonerna även talar om liknande klipp från samma genre eller andra klipp skapade med samma intention att belysa kulturkrockar eller stereotypiska handlingar. Tillexempel ”you know you’re middle eastern when”, ”ways to know you’re arab” med mera.

Första klippet är ”Bråka aldrig med en invandramamma” med Gina Dirawi. Hon var bland de första svenska Youtube:rs som skapade humorklipp redan 2010 genom parodi och karaktärer. Hennes videos kan liknas Stand-up där hon talar om vardagliga händelser i hennes uppväxt och kulturkrockar hon upplevt. De flesta av hennes klipp är inspelade på toan där hon kan stänga ut familjen. I detta klipp tar hon upp skolfotograferingar, deras betydelse, förberedelser och kopplingen till släkten. Hon tar även upp hur långsökt det är att bråka med en arabmamma, hur det är utformat som ett spel man aldrig vinner. Videon inkluderar även hur araber socialiserar, kraven som ställs och diskussioner med lärare.

När det kommer till skolan tar Gina upp att hennes mamma brukade hota med att berätta för läraren om hon inte städade sitt rum eller sovit bra. Vilket läraren inte var så brydd om då det inte angår hen. Kulturkrocken blir tydlig eftersom hennes mamma utgår från att det är likt hemlandet. I hemlandet (i Ginas fall, Libanon) är lärare mer inkluderade i barnens liv och förväntningar på barnen högre. Libanon är ett mer patriarkalt samhälle baserat på olika auktoriteter, lärare där har en större makt än i Sverige och spelar en större roll i utvecklingen samt godkännandet för att flyttas upp en årskurs varje år. Respekten är därför hög och eleverna har generellt sett en rädsla för att göra läraren besviken då man vill vara favoriteleven. När det kommer till städningen är det en del av den arabiska kulturen. Kultur gällande mat och renlighet, ska vara perfekt då det är en reflektion av dig som person. Hur rent du har det är en bild av dig och din uppfostran i renlighet enligt araber.

Hennes andra klipp är ”Baba får jag gå på disco” där hon återigen tar upp kulturella skillnader och händelser hon reflekterat över i uppväxte så nämner hon äldre minnen som varit problematiska. I denna video diskuterar hon discon under uppväxten och hur föräldrarna avskräckte det. Kulturkrocken där består av att pappans uppfattning av discon är den bilden som visas genom amerikanska filmer. I och med att i hemlandet är samhällen mer konservativa beroende på område och religion så är bilden av väst en mer frisläppt. Sverige i jämförelse är sekulariserat och mer fritt. Så det är snarare occidenten, som framgår i den kulturkrocken. Bilden av väst som frisläppta, krockar med den kulturella principen att familjens ära har viss placering hos tjejen/dottern snarare än mannen.

Tredje är ”Ge mig ett privatliv” där hon ännu en gång talar om kulturkrocken och hur arabföräldrar är otroligt investerade på att ha koll på vad som görs, aldrig knackar, pinsamma situationer där de överdriver, ska städa och hur livet kretsar kring det samt uppfostran. Araber

ser sig mer som ett kollektiv, familjen är en kärna, ditt rum är inte endast ditt rum utan en del utav det gemensamma hemmet. I hemlandet är det vanligare att ”dörren alltid står öppen” och att gäster alltid är välkomna med eller utan inbjudan. Det är även därför det är viktigt att ha det rent. I kulturen är renlighet mer över för gäster det man möjligtvis kan bli dömd för. Återigen tanken av att ditt hem reflekterar vem du är och hur du blivit uppfostrad. I Sverige är det mer individualiserat och privat.

Slutligen användes Filip Dikmen som har kortare klipp men också skapat karaktärer för att demonstrera kulturkrockar. Han framför sina sketcher på Instagram och gör en hel del svenskar vs invandrare i olika situationer. Han tar även upp ”Typiska arabmammor be like” och hur en svensk vs invandrare hade reagerat på situationer. Invandrarna har alltid mer attityd och tar för sig mer. Vilket kan bero på att ekonomiska, politiska och sociala situationer utvecklar attityd att överleva ett mansdominerat samhälle och undvika förtryck i samhället.

Dessa utvalda klipp användes som stimuli material och som ett axplock av flera liknande sketcher och karaktärer. Denna form av humor publicerad på sociala medier har fått en större spridning med hjälp av nya medier som till exempel tiktok. I dagsläget är det en förekommande trend att skapa och publicera satir på stereotypiska egenskaper för en komisk reaktion. Anledningen till specifikt valet av dessa personer och deras sketcher är främst för att de var bland de första i Sverige att bana väg och utforma en karriär baserad på humorn publicerad på sociala medier.

Naturligtvis finns det flera spår, nyare klipp och mer internationella val av klipp. Statistiskt ökar det dagligen men för denna uppsats användes dessa klipp som konkreta exempel att utgå från.

5.2 Metod

5.2.1 Materialinsamling

Eftersom syftet med denna uppsats är att undersöka hur andra generationens invandrare med ursprung från mellanöstern tolkar mellanförskap/identitet som skapas i humoristiskt syfte utifrån sina kulturella erfarenheter så var en kvalitativ metod bäst lämpad i denna uppsats. Den ger möjlighet för intervjupersonerna att framföra sina erfarenheter och åsikter samt en tolkning på deras livsvärld. *Den kvalitativa forskningsintervjun* av Kvale & Brinkmann (2014) förklarar kunskap genom ett samspel, ett utbyte av synpunkter mellan två personer som samtalar om ett ämne av gemensamt intresse.

Genom att använda kvalitativa intervjuer intresserar man sig av att förstå människors livsvärld. Man anser att den livsvärlden som faktiskt konstruerats är den vi betraktar som verklighet rent vetenskapsteoretiskt (Kvale & Brinkmann, 2014). I denna uppsats används det för en ökande förståelse kring hur andra generationens invandrare med perspektiv från en annan bakgrund och kultur än den svenska traditionella tolkar humoristiska sketcher publicerade på sociala medier som tar upp kulturkrockar och ironiserar stereotyper.

Vid tankarna kring upplägget var det främsta steget planering. Grundfrågorna var i princip klara från början och det som egentligen var svårast var frågeförmulering, upplägget av tid och intervjuer. I *Den kvalitativa forskningsintervjun* utgår Kvale & Brinkmann (2014) från en form som baseraras på att anpassa sig efter omständigheter. I detta stadiet påverkades planeringen och begränsade möjligheten att utföra intervjuerna, då en pandemi bekräftats och man behövde ta hänsyn till de rådande omständigheterna.

Eftersom jag haft det som utgångspunkt så lade jag även upp en stor del av min planering anpassad efter mina intervjupersoner. Intervjuerna utfördes vid planerade tider som personerna själva fick välja separat så att det inte kolliderade med annat arbete, studier eller planer de eventuellt hade under dagen.

Valet av mina intervjupersoner byggde främst på deras bakgrund och deras möjlighet att kunna förstå och tolka det som framställs i dessa humor sketcher. Det som sedan studeras är hur intervjupersonerna tolkar innehållet utifrån sina åsikter. Genom att intervjua dem specifikt kring deras syn på identitet/stereotyper och kultur som ämne kunde jag söka en djupare

kunskap och förståelse kring hur de resonerar. Jag hade påmint de sedan tidigare att ta del av sketcherna inför intervjuerna, helst se de igen dagen innan intervjuerna.

I intervjuerna har jag genomgående använt mig av semi-strukturerade frågor, öppna för olika typer av svar och med en person i taget för att kunna gå in djupare i svaren och utföra intervjuerna på ett samtalade sätt. Enligt Kvale & Brinkmann (2014) är det genom samtal som vi lär känna människor och får kunskap om deras erfarenheter, känslor och förväntningar kring världen de lever i.

En samtalande intervju kan fortfarande vara strukturerad med ett syfte och i detta fall är det att kunna tolka skapandet av identitet och kulturkrockar utifrån intervjupersonerna egna erfarenheter. Det blir en form av djupare intervju som bygger på en konversation där mitt fokus ligger på att fånga intervjupersonernas röster och berättelser. Denna typ av intervju kan också definieras som en "en mot en"-metod av datainsamling där jag som intervjuare och intervjupersonen i fråga diskuterar specifika ämnen mer på djupet. Så genom intervjutillfället jobbar jag för att motivera intervjupersonen att dela med sig av sina tankar och sitt perspektiv – vilket sker i detta fall genom reflexivitet då det blir lättare att motivera när även jag kan placera mig i deras sits och relatera till mellanförskap.

Likt det Kvale & Brinkmann (2014) skrivit så är forskningsintervjun ett professionellt samtal som bygger på vardagens samtal. En form av forskningsintervju - en halvstrukturerad livsvärldsintervju är det som skrivs i *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Den definieras som:

En intervju vars syfte är att erhålla beskrivningar av den intervjuades livsvärld i avsikt att tolka de beskrivna fenomenens mening. (Kvale & Brinkmann, 2014, s.19)

Så valet av denna metod bestod främst av möjligheten att kunna analysera frågeställningen djupare utifrån olika perspektiv för att sedan hitta teman, mönster, liknelser, förhållning och tolkning kring resultatet. Även för att visa hur verkligheten kan uppfattas på olika sätt och att det därför inte finns en helt absolut och objektiv sanning.

Den kvalitativa forskningsintervjun (2014) tar upp att metoden ger möjligheten för oväntade svar att uppkomma och tillåter de intervjuade att berätta om situationen genom deras egen

tolkning och igenkänningsfaktor. Främst eftersom metoden av en kvalitativ forskningsintervjun bygger på att insamla kunskap genom undersökningspersonernas synvinklar. Vilket gör det möjligt för mig att få ett resultat, trots en blandad grupp unga vuxna från mellanöstern, som kan ha skilda tolkningar kring humorn i sketcherna.

Det skrivs även om olika sätt att tillgå intervjuerna och jag har valt formen fokusering. I *Den kvalitativa forskningsintervjun* skriver Kvale & Brinkmann (2014) att genom fokusering är man fokuserad på vissa teman i den intervjuades livsvärld. De teman jag utgick ifrån bestämdes innan intervjuerna utfördes tillsammans med intervjuguiden och byggde på mina teoretiska perspektiv.

Fokuseringen är varken strängt strukturerad med standardiserade frågor eller fullkomligt "icke-styrd", utan den är endast fokuserande. I detta fall hölls identiteten och kulturen i fokus under intervjun tillsammans med deras tolkningar av humor, stereotyper och verklighet. Men precis som Kvale & Brinkmann (2014) nämner i sin bok så tillkommer följdfrågor kring vissa sammanhang, perspektiv och svar.

Genom följdfrågor som ställdes i samtalet togs intervjuerna till en djupare dimension med tankar och tolkningar som ansågs viktiga och givande för det området vi samtalat om. Denna fokusering skedde även genom att jag som intervjuare utgick och ledde intervjun från olika teman vilket leder mig till nästa moment.

5.2.2 Analysmetod – tematisk analys

Min kvalitativa textanalys i denna uppsats följer en hermeneutisk tolkningstradition. Genom samtalet om den mänskliga livsvärlden byts den muntliga diskursen ut mot texter som ska tolkas, i detta fall transkriberingen av intervjuerna. I arbetet har jag både gjort en övergripande teoribaserad tematisering före intervjuerna och en tematisk analys utifrån återkommande ord och formuleringar i intervjusvaren.

Tematisering är det första stadiet av de sju stadierna som Kvale och Brinkmann (2014) talar om i en intervjuundersökning. Tematiseringen sker genom att formulera undersökningens syfte och beskriva ämnet för undersökningen innan man börjar med intervjuandet.

Anledningen till det är för att ta fram varför man gör det, vad man ska klargöra samt hur man ska göra det.

I uppsatsen analyserades intervjupersonernas perspektiv inom ramarna och temat som tidigare valts, som identitet och humor. Det gjorde det även lättare att utforma frågorna.

Genom att skriva ut vilket tema jag baserade detta på och vad som egentligen skulle tas reda på så började även frågorna kring intervjuguiden skapas. Genom användandet av öppna frågor kunde jag som sagt sedan bygga på med följdfrågor kring ämnet eller temat vi pratat om.

Intervjuguiden bifogas även som bilaga i uppsatsen.

Bearbetningen och analysen av mina intervjuer har skett stegvis för att göra det möjligt för mig att arbeta igenom materialet genomgående. För att kunna urskilja och analysera mönster i mitt material har jag läst mina transkriberingar flera gånger, både med ord som ska användas för att tyda mönster och för att lyssna och se över så att allt citerats rätt.

Analysarbetet sorterades efter teman i min Intervjuguide och även frågeställningar som var bestämde i förväg genom mina teoretiska perspektiv. Sedan har jag markerat ut både likheter och skillnader i svaren, formuleringar som är återkommande och nyckelord. Under hela analysarbetets gång har jag markerat ut nyckelorden som identitet, representation, relaterar och så vidare utifrån mina transkriberingar. Det för att sedan kunna placera dem under olika rubriker.

I den slutgiltiga processen och analysen lät jag materialet ”tala till mig” för att kunna urskilja de teman som framkom tillsammans med nyckelorden. I början hamnade många citat under flera rubriker men genom att analysera mitt material på olika sätt och flera gånger har nya teman uppstått.

Kvalitativa intervjuer kan anses vara mer subjektiva än andra. Enligt mig har dessa främst bidragit med förståelse kring vilka samband som fortfarande existerar mellan skapandet av identitet/hemmahörande, sociala medier och effekterna av orientalism. Frågorna dyker in på djupet eftersom intervjupersonerna haft tid att resonera och reflektera. Ingen undersökning kommer att spegla ett helt objektiva resultat, eller en objektiv verklighet.

5.2.3 Etik & reflexivitet

Först och främst kommer intervjupersonerna att anonymiseras i syfte att skydda deras integritet i uttryckandet av deras åsikter. Kön och land vars de har sin bakgrund kommer vara informationen som ges ut. Det vill säga en kort anonymiserad presentation av personerna.

Andra etiska delar var att informera intervjupersonerna om undersökningens syfte men också att kvalitativ forskning och intervjuer generellt karakteriseras av att man spelar in intervjuerna på band och transkriberar det som sagts till ett dokument. Därför var jag även tydlig med att informera intervjupersonerna varför inspelningen är nödvändig för arbetet, vem som kommer att ta del av transkriptionen och när det börjas att spelas in.

När det kommer till subjektivitet i denna rapport bygger det endast på det faktum att jag själv är en ungdom som är född och uppvuxen i Sverige, med en annan kulturell bakgrund då jag är halv palestiniern och halv libanes. Jag har sett att det varit bidragande i att få intervjupersonerna att öppna sig och känna sig trygga. Det har även underlättat vid användandet av arabiska ord som behövts, i och med att jag kan arabiska och därav också är medveten om till exempel vissa ordspråk eller begrepp som intervjupersonerna använder för att tolka olika händelser eller situationer. Genom att jag själv har en blandad bakgrund var det som sagt lätt för mig att bli accepterad av dem jag intervjuade och inkluderas i ett tillträde som ingrupp. Mycket byggde på att förtydliga varför deras medverkan var betydande, samt att deras svar kunde bidra till nya perspektiv inom denna forskning då det gjorts väldigt lite kring mellanförskap i samband till sociala medier och humor.

För mig var det viktigt att de kände sig hörda och att de fick känslan av ett samtal. Jag har under intervjun för att visa mitt engagemang och för att få intervjupersonen att fortsätta att prata om viktiga teman som är återkommande använt mig av följdfrågor, som på vilket sätt, kan du förklara, varför och så vidare.

Intervjuerna gav dem ett tillfälle att prata om sina egna liv, erfarenheter och åsikter om humorsketcher för integrering. Jag upplevde även under intervjuerna att intervjupersonerna uppskattade att få dela med sig av sina liv, utmaningar och att de kunde prata fritt och bekvämt under intervjutillfällena.

6. Resultat & analys

I denna del kommer jag att presentera resultaten, analysen samt slutsatserna under samma rubrik. Det är viktigt att förstå att svaren som intervjupersonerna angett är självupplevda i relation till den humoristiska komedin och sketcherna som setts. Ett återkommande tema som genomsyrar hela resultatet är uppdelningen och motsägelsen av ”vi och de”.

6.1 Hemmahörande och hybrididentitet

6.1.1 Vem är jag och var hör jag hemma?

Efter att ha studerat materialet kan jag konstatera ett återkommande tema där alla intervjupersoner upplever sig ha en dubbelidentitet utan ett riktigt hemmahörande. De upplever snarare ett mellanförskap i två kulturer. Exempelvis nämnde alla intervjupersoner på ett eller annat sätt att de upplevde sig själva vara för svenska för mellanöstern och för arabiska för Sverige. Förmodligen påverkas de av att ha behövt bygga upp sina sociala fält som kopplar de både till föräldrarnas ursprungsland och det landet de är bosatta i.

Jag kan känna ett mellanförskap av mina nationaliteter. När man åker utomlands så kan man känna sig svensk, vilket är så konstigt och jag vet inte varför men det är så. Men så fort man är i Sverige så känner man sig inte svensk. Eller man känner sig svensk såklart men det känns inte som mitt. – Kvinna ursprung Libanon, 26.

I analysen förekom det att intervjupersonerna inte kände sig berättigade till sin svenskhet och därför valde att placera sig utanför det. Det kan delvis bero på att de genom uppväxten haft emotionella band gentemot hemlandet och därför också placerat sig i facket och kategorin som invandrare i Sverige. Deras hemmahörande påverkas av landet de befinner sig och de egenskaper som tillskrivs. Detta gör att de utvecklar en skiftning i sin identitet. Temat av hemmahörande följdes ofta efter med ett mönster av hybriditet där intervjupersonerna menar att det konstant är en identitetsskiftning som sker.

Jag kunde känna att jag skiftade i mina nationaliteter mer när jag var yngre. Nu känner jag mig som en arab. Jag känner mig mer kopplad till mina arabiska rötter idag än någonsin. Om någon skulle fråga mig vart jag kommer ifrån skulle jag säga palestinierna även om jag är född här. För det är där jag är ifrån samtidigt som Sverige är mitt hem. Det är svårt att förklara mellantinget. – Kvinna ursprung Egypten och Palestina, 24.

Rollkonflikterna eller den dubbla socialisationen färgar förmodligen intervjupersonernas identitet. Detta beror på att de lever två åtskilda liv, ett med familjen och kulturen från hemlandet, och ett från det svenska samhället. Ginas humorsketcher diskuterar de konflikter som sker i olika situationer och utifrån det tar intervjupersonerna upp komplexiteten av att vara en slags hybrid. Utifrån det temat visar svaren att de förstår båda kulturerna men ändå inte upplever sig vara hemmahörande i någon av dem. Jag tolkar det som att denna typ av splittring i identiteten påverkar de till att känna känslan av rotlöshet.

Det klart som fan att det här är mitt land men jag känner mig inte svensk. Jag kan språket, jag är född och uppvuxen här men jag känner mig inte svensk. När jag var yngre var det svårare för jag visste inte, är jag svensk eller är jag något annat.” – Man, ursprung Marocko och Irak, 23.

Resonemangen och upplevelserna är oerhört lika för alla intervjupersoner. Ovan presenterades tre citat som visar hur dessa tre skilda personer upplever samma konflikt kring mellanförskap. En av intervjupersonerna använder till och med begreppet mellanförskap utan att jag har introducerat eller nämnt det tidigare. Begreppet mellanförskap förekommer i mitt material och resultatet visar att trots att ungdomarna hittat en väg, en form av acceptans, så är det fortfarande motsägelsefullt gällande deras identitet. De kan fortfarande inte definiera vad som anses vara ”hemma”. Intervjupersonerna blir tvungna att utveckla och upprätthålla flera olika relationer i sitt identitetsbygge, som sträcker sig över familjära, ekonomiska, sociala och religiösa gränser. Utifrån intervju svaren kan jag dra slutsatsen kring ett tema att mellanförskapsbarn utvecklat en oro gällande att fatta beslut. Det märks genom att de utvecklar en identitet inom sina sociala nätverk som anknyter de till två eller flera samhällen samtidigt.

Det ger mig ångest ibland när jag har större beslut att ta som påverkar mitt liv. Det är en inre konflikt som gror. Det jobbiga är tanken på - hur ska jag göra detta utan att göra någon besviken. Ska jag tänka på kulturen, familjen eller samhället och vännerna. Sviker jag mitt hemland om jag gör något som gynnar Sverige eller sviker jag Sverige om jag gör något som gynnar hemlandet? - Man, ursprung Libanon och Palestina, 20

Doona (2016) tar upp i sin avhandling *Political comedy engagement* att vi måste se oss själva som medborgare för att sedan vara medborgare. Det är inte förens då vi kan engagera oss.

Men problematiken enligt mitt resultat är att de flesta intervjupersonerna inte anser sig vara hemmahörande medborgare. Deras ”hemma” skiljer sig från någon som endast har en nationalitet. Deras svar kring svenskhet bygger mycket på motsägelser. Även om de uttrycker en viss säkerhet i var de känner sig hemma så återgår de alltid till, om än omedvetet ett läge där de identifierar sig med både Sverige och hemlandet. Vilket påminner delvis om diaspora och skillnaden mellan de emotionella band de utvecklat samt banden till platsen man bor.

Grejen är väl att jag aldrig någonsin kommer vara något av det, för mig är det där jag känner mig säker. När jag var yngre hade jag problem, nu har jag blivit mer förstående för det. Jag har accepterat min situation, jag har accepterat att jag inte kommer ha ett riktigt hem. I Sverige kommer jag ses utländsk ut på grund av mitt utseende men jag tror på Sverige och jag tror på att desto fler generationer som går igenom detta kommer förändra och påverka. Jag kan tycka att vi inte har en gemensam svensk identitet i Sverige och att det är det som gör att vi inte har en stark nationalitetskänsla. – Kvinna, ursprung Egypten och Palestina, 24

Kring temat av hemmahörande upplevde vissa intervjupersoner sina rötter vara starkare där gemenskapen för nationen fanns tillgänglig. Däremot, om vi utgår från Anderson (1992) kan vi konstatera att även den gemenskap som intervjupersonen söker i Sverige kan anses vara föreställd. Anderson (1992) exemplifierar genom att skriva att vissa personer har gemensamma intressen så samlas man kring det som skulle kunna kallas en föreställd gemenskap, det man har gemensamt. De individuella olikheterna är inte längre ett större problem. Intervjupersonen i detta fall söker en gemensam nämnare i Sverige efter att ha känt sig exkluderad från svenskheten på grund av sitt utseende som kan ses som olikheten från samhället. Samtidigt som hon uttrycker att hon aldrig kommer uppleva ett riktigt hem och har accepterat det, fortsätter konversationen i riktningen av att hon hittat hem i mer än en plats. Detta kan betyda att hon inte alls infunnit sig i acceptans utan snarare fortfarande har en inre konflikt baserat på motsägelsen angående var man hör hemma.

Min mamma är den viktigaste personen i mitt liv, så klart som fan att jag tar mig den delen av Egypten. Palestina är min pappa för att jag är ifrån där min pappa är ifrån. Det klart som fan Palestina är mitt hem och jag tror också att anledningen till att jag känner mer och mer att jag är palestinier idag beror på att de vill, alltså de i makten i mitt fall israel, vill inte att jag ska känna mig som palestinier, de vill inte att vi ska känna att det är vårt hem, de vill att vi ska känna oss förvirrade. Men jag började tänka om och känna att nä det där är mitt hem. Mina förfäder kommer

därifrån, det är mitt precis som alla andra palestinier som är utspridda runt om i världen. Det är deras hem. Vilket jag hade velat föra över på mina barn också oavsett om deras pappa är svensk eller vad han nu är. Man ska aldrig glömma sina rötter. Därför känner jag inte att jag har den här identitetskrisen längre. Jag är mer stabil i den jag är nu och ser det som en fördel. Jag har bara accepterat att jag är en del av allt. Jag är en världsmedborgare. – Kvinna, ursprung Egypten och Palestina, 24.

Hennes slutgiltiga resonemang kan ses som en del av kosmopolitanism. Hon anser sig vara en världsmedborgare och vill inkluderas i en kulturell mångfald eftersom tanken är baserad på att hela mänskligheten tillhör en gemenskap. Däremot blir det ytterligare en motsägelse kring att vilja vara en världsmedborgare men samtidigt bidra till ”vi och de”-tänket som förekommer. Genom att placera sig på en sida och uttryckligen tala om en annan, utformar hon en kategorisering i både sitt språk och sitt tänk. Hon talar om ”de” på samma sätt som Said (2004) beskrev västs förminskadesyn på Orienten. ”Den andre” är alltid den negativa delen som man själv hävdar sig vara motsatsen till. En annan paradox som jag lade märke till under analysen av motsägelse temat var att när intervjupersonerna talade om någon annan så talade de om svenskarna, vilket betyder att de omedvetet har placerat sig själva i arabfacket och kategoriserat sig själva som invandrare.

6.1.2 Att alltid vara den andre

I analysen av de övergripande teman som fanns hittades även underteman där ”den andre” genomsyrade svaren. De fick diskutera motfrågan kring att placera svenskarna i ett fack och sig själva i ett annat. Vilket gjorde att de kom fram till den insikten att om de hade pratat om typiska saker gällande invandrartjejer så hade de istället placerat sig själva som svenska personer och utanför de attribut och egenskaper som tillskrivs invandrartjejer. Det vill säga beroende på situation och val av identitet som gynnar de i stunden, skiftar de i nationalitet för att anpassa sig. Min tolkning är att de placerar sig utanför de negativa stereotyper och attribut som de tillskriver andra, för att slippa bli ”den andre” i negativ benämning och därför skapar en egen kategorisering.

De tog även upp påverkan av de kommentarer och fördomar som upplevdes i hemlandet. Utifrån Ginas humorsketch ”Baba får jag gå på disco” som hon spelar in i hemlandet gick

intervjupersonen in på en annan humorsketch som driver om situationen att åka ner och befinna sig hos släkten som en inkommande utländsk.

När jag är i hemlandet så säger de alltid kolla svensken, men man känner samtidigt att hallå jag är en av er. Jag är som mest svensk när jag är utanför Sverige men innanför gränserna tappar jag det. Men jag kan störa mig på att de säger ”här är svennen” i hemlandet för det känns inte som om det är något positivt när de säger det. – Man, ursprung Libanon och Palestina, 20.

Intervjupersonen känner sig exkluderad från hemlandets gemensamma verklighet då de placerar honom i facket för ”de andra”, i vad de anser vara ”svennen” ”de vita”, ”de från väst”. Återigen med en negativ betoning eftersom de kopplar tillbaka till koloniseringen och västs överlägsenhet. Eftersom humorsketcherna endast var ett stimuli material diskuterade intervjupersonerna även humorsketcher utöver de vi tittade på.

En sketch utgick ifrån att ”När en khalto (som betyder moster) säger hon är väldigt europeisk så betyder det lowkey att hon är hoeig” (lowkey hoeig i detta sammanhang betyder en underton av slampig). Det vill säga att när någon äldre hänvisar till egenskapen att vara europeisk anser de personen vara frisläppt, den slampiga stereotypen. Vilket betyder att när de kallar andra generationens invandrare från Europa, så utgår de från sina egna stereotyper om väst. Det är samma konflikt Gina tar upp i humorsketchen gällande sin pappa som försöker avskräcka henne från att vilja gå på disco. Bilden av discon hos de flesta arabpapporna är inte en bra sådan eftersom de är baserad på en förutfattad mening som media presenterat genom filmer. Även det påverkar intervjupersonernas socialisation eftersom verkligheten de uppfostas med i hemmet inte stämmer överens med verkligheten som deras vänner beskriver.

Resterande intervjupersoner som tog upp andra länder hänvisade även till temat av att väst utvecklas till ”den andre” i hemlandet. Intervjupersonerna beskriver situationer när de befinner sig i byar i mellanöstern och araber säger ”hon är modern” vilket är en finare variant av ”hon är frisläppt”. Om Said (2004) talade om Orienten så upplever intervjupersonerna även motsatsbilden - occidenten. Där stereotyper mot väst förstärks genom att man förknippar västvärlden Europa och USA som ett gemensamt begrepp. ”Svennen” ”den utländska” används dessutom som en kränkande kommentar för att benämna att någon inte hållit fast vid sina rötter eller hör hemma i föräldrarnas hemland. Vilket betyder att på samma sätt som

Sverige och väst exkluderar intervjupersonerna på grund av deras utseende så exkluderar mellanöstern dem på grund av mentalitet och kulturskillnader.

Den konflikten och motsägelsen om vilken plats som var hem eller vilken nationalitet som de identifierade sig med var även något som betonades flertal gånger under samtalets gång. Precis som Berger och Luckmann (1991) tagit upp tidigare angående en misslyckad socialisation på grund av motsägande budskap och koder så upplever intervjupersonerna att det skapas motsägelser eller konflikter mellan rutiner av det man lärt sig hemma kontra normerna i samhället. Eftersom den primära socialisationen inte överensstämmer den sekundära (jfr: Berger & Luckmann, 1991). Detta kan påverka identitetsskapandet från tidig ålder då man istället känner sig förvirrad, vilket även Tom Brocket (2020) kom fram till i sitt resultat. Personerna i Brockets (202) resultat kände av en diaspora, vilket intervjupersonerna i min uppsats även kunde relatera till, känslan av att vara länkad till föräldrarnas hemland.

Det är definitivt en väldigt stor skillnad mellan oss som är födda här kontra våra släktingar i samma ålder födda och uppväxta i våra hemländer. Jag tänker att vi har fått en blandning av vår moral, beteende och sätt att se på saker. Men vi tar med oss mycket av kulturen som vi har upplevt hemma. Så jag tycker definitivt att vi skiljer oss från människorna där nere eller från svenskarna. Vi är lite av hybrider. – Man, ursprung Irak och Palestina, 24.

Ett mönster och tema jag kunde hitta bland svaren var bland annat intervjupersonernas slående likartade resonemang. Alla hade väldigt liknande sätt att konstruera sin syn på hem och på sin identitet både inom landets gränser samt utanför. Återigen visar det på en socialisation där deras primära agenter varit avgörande i att implantera värderingar från deras hemländer som kan ses gemensamt för mellanöstern, det vill säga kulturella delar. Dessa är alla olika människor, med egna sociala koder men hittar i detta stadium en slags samhörighet till varandra då de svävar mellan nationaliteter. Utgår jag från Hall (1997) så är allt som symboler, språk och mening kopplat till kultur, vilket bevisligen intervjupersonerna i denna uppsats burit med. Däremot lever de i en dubbel kultur – en som samhället erbjuder och en som hemmet erbjuder och grundar sig i hemlandet. Att tillhöra två kulturer och inte riktigt veta vilken av de som får ta mest plats kan skapa en rotlöshet till länderna som talas om.

Det är känslan av inte höra hemma hos någon. För mig är det väldigt att alltid när jag var barn och åkte ner till hemlandet så kom alltid ett ultimatum. Vilket är

finast, vilket är bättre, vilket hade du valt, här eller Sverige. Det var ett val jag skulle ta men som jag aldrig förstod.” Man, ursprung i Palestina och Libanon, 20

Deras kulturella assimilering blev tydligare att läsa av genom de olika svaren i resultatet. Intervjupersonerna förklarade återkommande gånger att i hemlandet kallades de ”svensken” en term de upplevde jobbig och delvis förolämpande. Det förekom i resultatet att många av intervjupersonerna till stor del identifierade sig med deras hemländer. Därför upplevde de en efterföljande känsla av oro och skuld att behöva bevisa sin arabiska identitet. Intervjupersonerna utvecklade skuldkänslor över deras assimilering till Sverige trots att de i grunden är uppvuxna här. Detta genom att hemlandet gav ursprung till känslor av alienation och utanförskap.

Man måste alltid välja, antingen är du arab eller så är du svensk du kan aldrig få vara svenskarab. När man var liten fick man alltid ett val, ett ultimatum om vad som är finast och vilket land man hade valt. Så där satt man som liten, utan riktig koll och var tvungen att göra ett val som skulle göra alla nöjda. – Kvinna ursprung Tunisien och Libanon, 25.

Att alltid vara tvungen att göra ett val har präglat dem till att inte kunna känna sig bekväma i båda nationaliteter. Istället anpassar de sig beroende på vilka människor de umgås med eller vilken omgivning de befinner sig i. Likt Tom Brockets (2020) artikel i tidigare forskning beskrev de att dem konstant var tvungna att bevisa sig för att bli värderade och delvis accepterade inom det samhället de befann sig i.

Även Berger och Luckmann (1991) tar upp det faktumet att vi människor inte anses vara födda medlemmar av ett samhälle utan istället föds vi med en mottaglighet gentemot det, den mottagligheten blir synlig i intervjupersonernas egen acceptans gentemot de två nationaliteterna och det faktum att de anpassar sig i det utvalda samhället.

En gemensam upplevelse som intervjupersonerna delade var svårigheten att komma överens med människor som inte upplevde sig själva sväva mellan två identiteter. De upplevde det svårt att kunna förklara problematiken och identitetskrisen som förekommer. I gemenskapen skapad av personer i mellanförskap behöver intervjupersonerna inte förklara eller bevisa sig hela tiden.

I Sverige kan jag tycka att man måste förklara den arabiska kulturen medan i mellanöstern måste man istället försvara den svenska kulturen.

Att vara från väst ansågs mindre värt i släktens ögon och krävde istället att man skulle bevisa vilken kultur man tillhör. Ett dilemma som intervjupersonerna upplever är att de måste göra rätt för sig i båda länder vilket skapar spänningar som tär på deras identitet. Det visade intervjupersonerna genom att dra liknande svar och liknelser till länderna i mellanöstern. Genom dessa liknelser som fanns mellan länderna kunde man känna en samhörighet till människor inom kulturen. Det är tydliga gemensamma värderingar som gör sig påmind genom humorklippen och intervjupersonerna ansåg att sketcherna delvis gjorde det möjligt för de att klassa sig själva som hybrider snarare än ”den andre” beroende på skämt.

6.1.3 Hybriditet

Denna gemenskap och skillnad som var återkommande kunde jag koppla till ett tema där intervjupersoner i analysen beskrev sig själva som hybrider. Med hjälp av Filip Dikmens sketcher som istället är baserade på två roller som han växlar mellan ”svenskar vs invandrare” kom intervjupersonerna till insikt att de har tillträde och förståelse för de två olika kulturerna. Genom de sketcherna kunde de relatera till de två olika sidorna som framhävs i kontrast till varandra.

Jag förstår de svenska skämten och de arabiska skämten. Jag hör hemma i båda samhällena eftersom jag är född här men har rötter i hemlandet, man känner sig som en hybrid, en blandning till båda. – Kvinna, ursprung Libanon, 26

Utifrån Ginas humorsketch där hon tar upp skolan och de pinsamma situationer som kan uppstå, resonerade intervjupersonerna i liknande tankebanor där deras sätt att ge mening och förstå skämten blev enkelt grundat i deras ursprung.

Vi är lite av ett undantag, en kameleont eller någon typ av hybrid. Beroende på vilka situationer vi hamnar i så anpassar vi oss. Vi har lättare att anta roller för att vi genom vår uppväxt alltid varit tvungna att anpassa oss. - Man, ursprung i Palestina och Libanon, 20

”Vi är som undantaget i samhället. Som flexibelt anpassar oss för att höra hemma någonstans eller förstå skämt anpassade för oss. Jag kan relatera till båda mina

bakgrunder i de sketcher som tar upp svensken kontra mellanöstern. Jag ser liknelser till båda mina kulturer och länder. Jag har utvecklat en hybriditet för att förstå och ta mig fram – Kvinna, ursprung Egypten & Palestina, 24

Resultatet visar att intervjupersonerna använder sig av ordet hybrid på samma sätt som mellanförskap var förekommande. Hybriditet som tema framkommer vid de sketcher som intervjupersonerna anser sig ha tillträde till genom sin bakgrund eller språk.

Intervjupersonerna anser sig ha utvecklat en vinst som framgår genom positiva effekter och en ökad kulturell kompetens. De har utformat denna hybriditet inte bara för att kunna förstå skämt som tillhör två olika kulturer utan även för en ökad förståelse kring hur de ska agera i sammanhang där det behövs och med vilka sociala koder.

Humorklippen gjorde det dessutom tydligt för personer med invandrarbakgrund från mellanöstern att uppleva sig anpassningsbara beroende på situation. Deras resonemang kring sketcherna baserades på att mentaliteten av den svenska kulturen inpräntats och den arabiska mentaliteten istället gör sig synlig genom kulturella delar som innefattar familj och uppfostran. Intervjupersonerna upplever och förstår liknelser till Sverige men också till hemlandet och därför uppskattades även de humorsketcherna som inkluderade de två olika världarna.

Jag insåg att jag mest gillar humorsketcher när man får smak av båda och inte de separerade. För oss som är uppväxta här behöver se skillnaderna och förstå vilken del vi har i samhället. – Man, ursprung Libanon och Palestina, 20.

Istället för att det ska utvecklas till en dubbelsocialisation som genererar en felaktig bild av verkligheten (Berger & Luckmann, 1991) så har intervjupersonerna lärt sig att anpassa sig till den verklighet de befinner sig i. Giddens (2003) tar upp det faktum att människor i sin socialisation skaffar sig kunskaper och färdigheter som passar in i den kultur som man befinner sig i, vilket kan liknas till hybriditets-temat som intervjupersonerna utvecklat med hjälp av medvetandet i sociala processer. Denna form av skiftning hjälper de att passa in i samhället och skyddar de mot förutfattade meningar kring att vara annorlunda eller sedd som ”den andre”.

6.2 Humor i samband med vardag och bearbetning

6.2.1 Humor som konfliktlösare

En del resonerade att genom humorklippen och sketcherna blev de påmind om deras arabiska rötter, speciellt de klipp som Gina Dirawi publicerat. Genom att befinna sig långt ifrån föräldrarnas hemland hittade de en gemenskap i att bli påmind om deras rötter genom andra. Humorn och de sociala medierna visar på en funktion som stärker ursprunget till hemlandet.

Det närmsta du kommer dina ursprungs rötter är genom dina föräldrar. Så när du sitter och scrollar, kollar klipp och ser människors kommentarer blir du påmind om den gemenskapen utspridda araber har på sociala medier och hur vi är en del av våra föräldrar och deras arv – Kvinna, ursprung Libanon, 26.

I detta svar binds två skilda teorier samman, dels genom Beger & Luckmanns (1991) tolkning kring utomstående agenter som hjälper till att forma och bekräfta det de primära agenterna uppfostrat och grundat samtidigt som den föreställda gemenskapen som Anderson (1992) skriver om återkommer. I dagens samhälle finns flera alternativ tack vare sociala medier. Nya sätt att få kontakt med människor gör det möjligt att ta hjälp av varandra. Intervjupersonerna ansåg att det var underhållande och kul att araber publicerar klipp som driver med jämförelser och kulturkrockar med hjälp av humor.

Jag tycker det bra att de klipp skapas och finns. Det visar på att det finns så många ute i världen precis som oss men inte bor i hemlandet. Det är gemenskap. – Kvinna, ursprung Tunisien och Libanon, 25

Det framkommer i resultatet att humorn och dessa klipp skapade en befriande känsla hos intervjupersonerna och en form av verklighets check. Dessa humorsketcher tar upp något intervjupersonerna annars upplevt som problematiskt under uppväxten, till exempel kulturkrockar, sociala koder och skuld känslor gentemot landet man hör hemma i.

Ibland finns det vissa saker som irriterar dig från kulturen för att det krockar med samhället och vad andra utgår från. Många gånger finns det någon som tar upp det i komediklipp eller längre stand-up och när det sen får mig att skratta tappar det jobbiga betydelse, istället blir humorn meningsfull

eftersom det visar att problemet i sig inte var så viktigt till att börja med. –
Kvinna, ursprung Egypten & Palestina, 24.

I detta fall har humorn överdrivit något som annars anses vara jobbigt i en vardag och genom det istället förminskat skillnaden som upplevs. Inom den psykologiska disciplinen menar man att konflikter bearbetas genom att skifta fokuset från det som stressar oss till underhållning och ironiska aspekter. Ordet meningsfullt/betydelsefullt blev ett nyckelord i arbetet när intervjupersonerna valde att använda det genom deras svar. Humorsketcherna bidrog till en gemenskap och gjorde det möjligt att luta sig mot andras sätt att skratta åt kulturkrockar som man annars inte bemöter utanför hemmet. Att avreagera och skratta åt dessa konflikter gav mening och ett ökat självförtroende för intervjupersonerna. Med utgångspunkter i kulturkrockar som irriterade en av intervjupersonerna utgick hon från klippet ”bråka aldrig med en invandramamma” och hur hennes mamma kunde gå henne på nerverna.

Det är meningsfullt för mig att ha dessa klipp att titta på. I klippen tar hon upp skillnader men också likheter till andra som är uppväxta som mig. Komedi för mig är konst, jag kan själv dra skämt men uppskattar bra komedi. Det är en viktig del i mitt liv eftersom jag tycker om att skämta rent allmänt och ta livet lättsamt. – Kvinna, ursprung Libanon & Tunisien, 25

Detta bekräftar inte bara att de snabba, lätt tillgängliga medierna spelar roll utan även att humor verkligen fungerar som avreagering för intervjupersonerna. Sketcherna bidrar till att vardagen och problemen tas emot mer lättsamt samt underlättar kulturkrockarna.

Deras tankegångar baserades till stor del på huruvida deras syskon, familj eller ytterligare andra generationens invandrare fann materialet roligt. Med utgång från Anderson (1992) blir det tydligt att man söker någon som håller med för att hitta en gemenskap och sedan skapar ett vi. Tack vare vi:et delar man ett gemensamt centrum och en känsla av samhörighet. Tittar man på deras resonemang från ett annat perspektiv inom sociologin, kan man dra slutsatsen att deras kollektiva tänkande kommer till stor del från deras uppfostran i hemmet med anpassning till majoritetssamhället.

6.2.2 Humor som ventil i vardagen

Intervjupersonerna talade mycket om skillnaderna de upplever i de olika kulturerna, bland annat att de anser att svenskar i tidig ålder vill bli självständiga, egna individer med eget liv

medan personer med annan bakgrund snarare ser familjen som en enhet och ett kollektiv där man är beroende av och ställer upp för varandra. Detta sätt att tänka är en nedärvning i socialisationen som kommer från föräldrarna och uppfostran hemifrån.

Klippen tar istället upp dessa skillnader med hjälp av exempel som utspelar sig i tidig ålder. Med utgångspunkt i både Gina och Filip som tar upp vanliga situationer som studier, besök i hemmet, jämförelser så får intervjupersonerna flera aspekter att relatera till. Med hjälp av dessa humorsketcher och klipp framkom det i svaren att de upplevde det bra för deras egna skull. De ansåg att genom att negativa delar i kulturen utvecklas till något roligt i sketcherna, så underlättas spänningen som kan ske kring kulturen. Genom att man kan skratta åt det blir det en bearbetning som man sedan kan släppa. Genom att hitta andra som också kan relatera till materialet skapar det en egen gemenskap.

Ibland kan vissa saker som irriterar dig finnas med i klippen vilket får dig sen att skratta åt det. På det sättet blir det betydelsefullt för att du känner att fan det var inte så viktigt. – Man, Irak och Palestina, 24.

Genom att antingen med hjälp av humor förminska problem eller överdriva dem kan man skratta och finna konflikten rolig. Intervjusvaret visar att skrattet blir en del av bearbetningen. Man använder humorn och de snabba korta sketcherna som hanteringsform och istället lägger fokus på underhållningen eller det ironiska synsättet av det som egentligen stressar eller irriterar intervjupersonerna. I och med att humor har som funktion att underlätta osäkerhet eller rädsla är det inte konstigt att det används som försvarsmekanism (Jönsson & Nilsson, 2014). En annan slutsats gällande humor som försvarsmekanism är att när intervjupersonerna gör narr av sig själva och kulturkrockarna som upplevs ser de inte heller ett problem när någon annan gör det. Utan snarare är det som om de hunnit före vilket gör ämnet mer neutraliserat att skämta om. Detta kan kopplas till Anderson (1992) som skriver att de saker som skapar en gemenskap slår ut olikheterna och ger utrymme för flera att ta del av, vilket kan liknas till humorn. Företrädet öppnas upp efter att personerna med den bakgrunden fått skämta om det först.

Följaktligen upplevde nästan alla intervjupersoner att humor och humorsketcherna kunde väcka positiva effekter, exempelvis att en stor del unga som har svårt att prata om hur de har det hemma, kunde hitta en tröst i klippen. Intervjupersonerna menar att som ung spenderade man mycket tid att undrar varför ens egna föräldrar inte kunde vara som alla andra, detta

eftersom man är uppvuxen med en viss kultur i hemmet och möts sedan av det svenska samhället utanför i allt de gör. Detta bidrar till dubbla budskap och motsägelser i deras socialisation vilket enligt mig skulle kunna klassas som en misslyckad socialisation i viss mån.

6.2.3 Humor som skapande av gemenskap

Däremot menar intervjupersonerna att genom att det finns humorklipp via de sociala medierna, som visar att det inte bara är deras föräldrar som tänker eller beter sig annorlunda i jämförelse med majoriteten av samhället, kunde de istället relatera till det som visades i klippen och använda det som gemenskapsbindande. De såg dessa publicerade material som något bra för de kommande yngre generationerna eftersom de kommer kunna ta del av det och kanske även hitta ett lugn i att det finns människor utöver de själva med samma konflikt gällande var de anses vara hemmahörande, precis som intervjupersonerna även gjort nu på senare år.

Vi alla fattar ju nu när vi är äldre att många av våra rutiner kommer från att vi är araber men på den tiden man var yngre ville man bara att ens föräldrar skulle smälta in och vara som alla andra. Man var så rädd för vad andra skulle tycka, är vi konstiga? Kan man uttrycka sig så? – Kvinna, Libanon, 26.

Användandet av humorklipp är ett sätt att bearbeta skillnader och inte känna sig ensam i de traditioner och rutiner man burit med från kulturen. Jag vill påstå att Saids (2004) ”vi och de”-tänk förekommer i många av intervjupersonernas resonemang eftersom svaren visar att intervjupersonerna placerats sig i föräldrarnas hemlands fack. Det är ett ”vi” som framkommer i rädslan att väst skulle uppleva dem som konstiga eller annorlunda. Återigen förekommer socialisationen och identitetsbyggandet som sker primärt i hemmet. Genom att man överför kulturen till barnen, en sådan som inte överensstämmer med majoritetssamhället, skapas ett val för barnet. Det är även här flera av intervjupersonerna tog upp processen med att anpassa sig i roller.

Stor del av intervjupersonerna gjorde det tydligt att de alltid upplevde uppväxten väldigt jobbig eftersom de ständigt kände sig utanför oberoende av vart de befann sig. Vare sig personen var hos släkten, jobbet, i skolan eller en annan plats. Men de klargjorde även att de

tycker det är nyttigt att man kan nå människor runt om i världen via dessa humorklipp både på Instagram och Youtube. De benämnde att det alltid finns människor som upplever samma känslor och tror sig vara själva i dessa konflikter. Tillsammans med dessa sketcher kan man istället relatera till varandra även om man inte är en lika stor majoritet som samhället man lever i. Intervjupersonerna ansåg att vart man än befinner sig kommer de alltid känna sig som en minoritet.

Det är jobbigt ibland. Ett tag hade jag en inombords kris där jag tyckte att mina föräldrar hade konstiga värderingar. Andra utomstående kanske håller med om att det är konstigt och tycker att det hör ihop med deras bakgrund, men jag tror att personer i mellantinget med samma bakgrund hade hållit med mig. Vissa av mina syskon tycker inte alls det är konstiga värderingar.
- Kvinna, Egypten och Palestina, 24.

Flera hänvisar till sina syskon och menar på att alla är sina egna individer och har utformat sin identitet olika trots att de bott i samma hushåll. De intervjupersonerna som hade syskon menade att det berodde på att de anpassat sig mer i den svenska mentaliteten än syskonen eller vice versa. Enligt mina slutsatser så präglas personerna av kulturen hemma men spenderar mer tid utanför hemmet vilket gör att man själv måste sortera vilka värderingar man väljer att bära på. Därför kan det skapas en konflikt eller kulturkrock för mellanförskapsbarn, men det är skillnad på huruvida man förstår det ytligt eller om man "förstår det" djupgående beroende på hur man kan relatera.

Humor används här som en emotionell och en slags kommunikativ strategi för att skapa gemenskap mellan personer runt om i världen som upplever sig vara i ett mellanförskap. Just de utvalda humorsketcherna och liknande produktioner stärker denna gemenskap på två sätt: dels genom att skämta om utomstående grupper för att stärka in-gruppens identitet, dels genom internskämt inom gruppen som ett sätt att hantera konfliktkänslor.

Utifrån resultatet i mina svar och analysen kan jag dra slutsatsen av att humor, i detta fall in-grupps humor, stärker gruppens identitet genom utelämnandet av en annan grupp, andra individer eller upplevda situationer.

Hale (2018) tar upp att humor är något som är subjektivt och värderas olika från person till person. Den uppfattningen av vad som är humor bestäms av egna livserfarenheter och en

medvetenhet om kultur. Uppfattningen av humor påverkas av sociala regler, normer, värderingar och den kulturella kontexten som personen befinner sig i. Därför återkommer intervjupersonerna till att humorn i sketcherna underlättar vardagen och bidrar till att förstå skillnaderna. Ginas klipp gör det möjligt för intervjupersonerna att ta del av kontexten i relation till varandra där underhållningen blir en ventil för skratt. Det skrattet och humorn kan i sin tur ses som ett universellt språk. Vilket har en avgörande roll i flera aspekter som språk, kultur och mellanförskap.

6.3 Utseende, egenskaper och stereotyper

Ett annat tema som framkom handlade om sketcherna som bemöter det tillskrivna utseendet och stereotypen av de tillskrivna mellanöstern dragen. Att behöva bevisa sin tillhörighet upplevde intervjupersonerna kunde ske i beteende, utseende och hur de presenterade sig.

Intervjupersonerna ansåg att utseendet var en del av deras nationalitet. Flera av de intervjuade upplevde att de kunde relatera till materialet i sketcherna på sociala medier och att stereotypen överstämde med verkligheten. De upplevde att utseende och deras attribut avgjorde deras nationalitet snarare än deras tankesätt. Precis som stereotyper är tillskrivna egenskaper är araben även tillskriven stereotypiska attribut och genom att man särskiljer dem från resten av befolkningen blir det lättare att skapa ett ”vi och de”.

Jag är född här och ser mig som svensk i första hand. Jag föddes här, jobbar här, talar språket, skattar pengar, växt upp här och kommer förmodligen att dö här så för mig är det mindre logiskt att säga ”jag kommer från...” som något annat än Sverige då jag inte har något gemensamt med det landet utöver språket och en del av kulturen. Men språk är inte heller någon orsak till att klassas som något annat än svensk. Problemet ligger främst i utseendet, för hur svensk jag än är eller känner mig så dömer många bort mig som svensk tillsammans med slutsatser de redan har. – Man, ursprung Palestina och Libanon, 20

Temat kring attribut gjorde sig tydligt i resultatet främst genom liknelsen av stereotyper. Ett mönster som förekom i resultatet baserades på att väst hade förutfattade meningar som snarare grundade sig på personernas utseende snarare än beteende. Samtidigt som deras beteende redan var tillskrivet deras utseende likt stereotyper och det postkoloniala tänkandet. Det tankesättet grundar sig i föreställningar om kulturella skillnader och hierarkisystemet där väst ser sig som överlägsna. Deras utseende blir symboliskt för de begränsningar som människor

som inte ser ”svenska ut” stöter på. Utifrån resultatet och Halls (1997) synsätt att se exkludering från vad som anses vara enigt med majoritetssamhället, så upplever intervjupersonerna även en slags hopplöshet kring att behöva försvara sitt utseende för att få en accepterad plats i samhället.

Jag känner att även om jag är född i Sverige så anser jag mig inte som svensk. Det känns som om jag hade sagt att jag var svensk så hade människor ändå fortsatt fråga om var jag egentligen kommer ifrån, eller vilket ursprung mitt utseende visar på. – Kvinna, ursprung Tunisien, 25.

Två personer som upplever en konflikt kring vad de själva anser sig vara, samma problematik och resonemang fast tolkat på olika sätt. Återigen har samhället och normen av det annorlunda utseendet tillskrivits dem. Det har gjort att de upplever sig vara exkluderade baserat på deras stereotypiska arabiska utseende. Utifrån deras svar och mönster från resultatet kan jag även dra slutsatsen att det är en negativbetoning att ha dessa attribut tillskrivna, eftersom allt som skulle kunna definiera dem som svenska medborgare istället byts ut mot de lägre förväntningarna anpassade efter deras utländska utseende. Makthierarkin som både Said (1995) och Hall (1997) talar om där väst placerar sig överordnad Orienten blir tydlig i resultatet genom de stereotyper som tillskrivs tillsammans med bemötandet intervjupersonerna upplever på grund av det. Hur mycket de än känner sig som en del av kulturen och kan språket, anses de vara ”den andre” i samhället.

6.3.1 Ser jag ut att höra hemma här?

Enligt intervjupersonerna så är utseendet en stor del i huruvida de känner sig inkluderade eller exkluderade. De upplever att i situationer där de är omgivna av personer med ljusare hy och mer västerländskt attribut så är deras första spontana känsla att de inte passar in, trots att en del av intervjupersonerna själva har färgade ögon och ljusare hår. Däremot kände de en större konflikt i det samhället de utseendemässigt smälter in, det vill säga hemlandet. Deras utseende tillåter de att smälta in och accepteras men deras mentalitet och svenska tankesätt blir istället kritiserat.

Många gånger upplevde de att personer i hemländerna direkt antog att de var därifrån och började prata arabiska med dem men kände motvilja för sättet de svarade trots att det var på samma språk. Det kunde intervjupersonerna utgöra utifrån den möjlighet att greppa en annan

persons subjektiva känslor i ett ansikte-mot-ansikte möte. Det får man inte på samma sätt i dessa sociala medier på till exempel Instagram eller Youtube. Intervjupersonerna kan läsa av personen som utför komedin eftersom det är via rörligt material som ger publiken tillgång till att se både gester, tonfall och så vidare medan publiken är bakom en skärm. Motparten får alltså inte uppleva sin publik utöver kommentarerna i denna tvåvägskommunikation.

Vid frågan gällande användandet av stereotyper i komedin intervjupersonerna tagit del av, så upplevdes konflikter. Både Gina och Filip använder överdrivna karaktärer eller förklaringar för att betona skillnader i deras humorsketcher. Intervjupersonerna ansåg att samtidigt som man vill ha en rättvis representation finns också en sanning som innehållet är baserat på och det är något som upplevs vara rolig.

Det blir motsägelsefullt eftersom hur mycket jag än skrattar åt det och förstår stereotyperna så vill jag inte att utomstående ska tro att majoriteten av araber är på det sättet och få det som enda bilden av dem. Många är lugna och skiljer sig från den högljudda araben men blir sekundära och inte lika representerade. – Kvinna, ursprung Libanon, 26

När det kommer till anpassning beror en hel del också på stereotyper. Man vill inte bekräfta utomstående förutfattade åsikter så istället bemöter och agerar man utefter situation. Något intervjupersonerna menar är anpassat när man är en blandning. De anpassar sitt sätt att vara beroende vilken situation och kultur de befinner sig i. Anledningen till att de ansåg att man anpassar sig baserades på att man inte vill sticka ut vilket också kan kopplas till stereotyper. Eftersom det är tillskrivet vad som är ”normalt”, blir allt annat utöver det utstickande vilket återigen skapar ett ”vi och de”.

I flera situationer vill man medvetet sticka ut på sociala medier eller i samhället. Anledningen kan bero på att man vill väcka en reaktion eller respons. Intervjupersonerna däremot anpassar sig för att varken provocera eller skapa en reaktion. Det skulle kunna kopplas till att man vill göra rätt för sig i landet man är uppvuxen i samtidigt som man vill hålla kvar vid sina rötter. Man smälter hellre in eller hamnar i skymundan än att behöva förklara sin identitet.

Rollerna som humorsketcherna växlar mellan, vare sig det är Filip's ”svensken vs invandraren” eller Ginas tolkning av ”invandramamman” kunde alla koppla till stereotypiska attribut där de ironiserar de överdrivna temperamenten som är tillskrivna araber eller sättet att

gestikulera. Det tydliggör däremot att stereotyperna genomsyras av synsättet för Orienten trots medvetenheten kring dem. Sättet att framställa karaktärerna är utifrån synsättet som väst tillskrivit Orienten och därför blir det även ett förminskade av sig själv och sin kultur. Det blir en självuppfyllande profetia.

6.4 Komedi och företräde

Mitt resultat visade att intervjupersonerna hade ett eget gemensamt sätt att förstå humorn som presenterades. I tidigare forskning tog jag upp Ian Brodie som skrivit ”Stand-up comedy as a genre of intimacy” och hans sätt att beskriva att vissa människor har en möjlighet att ”förstå det roliga” i humor, vilket blev tydligt genom att intervjupersonerna på grund av sin kulturella bakgrund kan förstå humorn. De begriper poängen och det är förmodligen därför humorsketcherna upplevs som något mer än endast roligt. Att kolla på dessa sketcher är inte bara en känslomässig humor utan även en förstående sådan. Med utgångspunkt i Ginas ”bråka aldrig med en invandramamma” tolkade intervjupersonerna innehållet som eget och ansåg att för att förstå det som presenteras måste du kunna förstå kulturen som gör sig påmind i sketchen.

Det är sådant jag kan tycka bli kul för att det är sånt som svenskar, dvs etniskt svenska tjejer inte skulle kunna förstå. För det är kultur och traditioner inbyggt i skämtet. De skulle inte förstå det medan folk med en annan bakgrund gör det utan att man behöver säga något. Blicken i klippet räcker och det skulle du inte kunna förstå om du är 100 procent svensk. Vi kan förklara det för dem men de skulle inte förstå det för de har varken upplevt det eller sett det. Jag kan inte förklara det mer än så. – Man, bakgrund Irak och Palestina, 24.

Flera av intervjupersonerna fann materialet roligt men också betydelsefullt. Likt Andersons (1992) sätt att tala om en föreställd gemenskap kunde dessa andra generationens invandrare hitta det i varandra och i humorn som förmedlas i sketcherna. Humorn som visas representerar deras verklighet som de tolkat med en gemensam kulturell mening. Skulle man titta på hur nationalismen ökar enligt Anderson (1992) så sker det när man talar mer till känslor än förnuftet. Humor är ett sätt att tala till människor, vilket betyder att om det når fram rätt så leder det till att en gemenskap av känslor och samhörighet som leder människor. Andersons (1992) sätt kring existensen av föreställda gemenskaper har återigen bekräftats utifrån vad resultatet av materialet visar.

Dessa humorklipp med kulturkrockar är sådant jag kan relatera till. När jag kan relatera känner jag att det är sådant jag vill se, eller om det är intellektuellt. Alltså om det är smart humor, någonting som skapar en aha-känsla eller någonting oförväntat det kan också gör att jag tittar på det och tycker det är skitkul. – Man, ursprung Marocko och Irak, 23.

Ett mönster och återkommande svar för intervjupersonerna var att humorn bör stimulera dem för att de ska kunna uppskatta och relatera till den. Humorn och dess material ska var intellektuellt, genomtänkt och utmanande för att kunna accepteras, uppskattas och nå ut till dem. Alla har under intervjuernas gång sagt att kärnan till dessa sketcher och innehållet spelar roll och blir roligt eftersom de kan relatera till något och inte behöver känna sig utanför som man annars gör i samhället. Det visar att genom dessa humor sketcher inkluderas intervjupersonerna i en gemenskap snarare än ett utanförskap som de annars anser sig befinna sig i.

Utifrån svaren i intervjuerna kom jag fram till är att det inte alltid specifikt behöver vara araber som majoritet i ett land för att det ska vara lätt för intervjupersonerna att relatera, det är inte nödvändigtvis språket utan många gånger är det kulturen. Många personer med andra bakgrunder kan hittas i kommentarerna på Ginas och Filips sketcher, bland annat perser som har liknande kulturer. Däremot är det lättare att kunna hitta en liknande representation om man delar språk, religion eller område. Vid en analys av en intervjuperson som utgår från en annan Gina sketch som hon sett tidigare inkluderar hon kultur och område.

Vår kultur spelar väldigt stor roll och den sträcker sig väldigt långt. Jag tänker bara på ett klipp som driver om hur människor i väst inte tvättar sig i arslet som vi gör och med vi menar jag hela området mellanöstern. – Kvinna, Egypten och Palestina, 24.

Hon förstärker bandet till mellanöstern som område på samma sätt som Anderson (1992) talat om genom att binda perserna och araberna i en gemensam kultur. Intervjupersonen kritiserar västs position genom den aggressiva tonen och formuleringen samt placerar väst i en central del vilket bekräftar Edward Saids (2004) tes av att väst placerat sig själv i centrum och att allt annat blir sekundärt. Det skapas en konflikt även där eftersom intervjupersonen i fråga är den som ger väst den positionen istället för att förkasta den synen. Enligt Said (2004) har bilden av orienten grundats av europeisk överlägsenhet och rasism. Denna bild har inte heller

ifrågasatts eller utmanats, den har istället accepterats som den allmängiltiga bilden av det som kallas Orienten och det ser vi har präglat socialisationen för intervjupersonerna då de accepterat denna kvarlevande effekt av postkolonialismen som Said (1995) talat om.

Majoritetskulturen är det som har ett tolkningsföreträde och definierar vad som anses vara bra eller dåligt. Vilket blir komplext att förstå när man tillhör en minoritetskultur i två majoritetssamhällen. Problematiken med det företrädet är att Orienten (i detta fall mellanöstern och intervjupersonernas släkt) bildar ett inre motstånd gentemot väst som konsekvens av postkolonialismen. Det framgår genom kommentarer med kritik som riktas mot väst och intervjupersonernas assimilering.

Det är främst i de stunderna man ser hur intervjupersonerna blir nationalistiska och fäster sig vid föräldrarnas hemland snarare än Sverige som anses vara väst. Detta för att hålla kvar vid rötterna och inte hamna i ett utanförskap som kan göra personerna i hemlandet besvikna. Det kan däremot också vara en anledning till de inre konflikter som framgår när man måste ta ställning för det land man betraktar som hemma. Mönstret som tolkades från materialet visade att dessa humorsketcher kan vara en slags räddare i vardagen för att skapa förståelse av paradoxen av nationaliteter.

De här sketcherna och klippen betyder väldigt mycket för mig. För att det känns som att alla vill fly vardagen ibland. Jag flyr inte min vardag när jag tittar på det för att det påminner om min vardag men jag kan skratta så mycket åt just det. Det blir som att man uppskattar sitt liv så mycket mer, man uppskattar sina syskon och dina föräldrar. Du kollar på den här komedin och du bara sitter och skrattar, man tar det med en nypa salt och när man väl sitter med sina syskon sen kan man sitta och skämta om det, man skickar dessa klipp till varandra och påminner om att man gjorde si eller sådär. Det blir nostalgiskt. – Kvinna, Syrien 28.

Enligt svaret så har intervjupersonen börjat känna att man kan relatera innehållet till människorna i sin närhet och tilldelar dem olika karaktärer. Vilket i sig blir underhållande och skapar en konversation. Det ger utrymme för att kunna njuta och skratta åt en vardag som annars kanske känns svår, otydlig eller motsägelsefull. Intervjupersonerna upplevde komedin som en del av deras vardag och bidragande till en viss livskvalité.

Temat visar att det går att dra slutsatsen kring en gemensam kod som innefattar hur de tolkat världen, uttrycken och skämten. Den gemensamma koden kan liknas till den Hall (1997) talade om kring kultur och hur det binder samman grupper. Genom att relatera till koden så har de en in-grupps förståelse och företräde till att förstå både varandra och humorn som används i sketcherna.

6.4.1 Rätt eller fel företräde?

Som personer med varierande nationaliteter, ansåg de sig ha företräde till både de svenska och arabiska skämten. Företrädet till mellanöstern framkommer genom rötterna som föräldrarna har där och tillgången till det svenska eftersom de är födda och uppvuxna här. Så sammanfattningsvis har intervjupersonerna företräde och förståelse för de två kulturerna samtidigt som de har tillgång till interna skämt.

Däremot ansåg intervjupersonerna att det kan bli fel om någon från väst istället skulle skämta om vissa saker som de inte anses ha företräde till. Det skulle uppfattas som rasistiskt eftersom de inte kan relatera till situationen eller lever i det själva. Om någon från Sverige hade skämtat om en invandramammas temperament likt det Gina gör, hade det istället varit en tydlig maktposition som skapats och Orienten hade placerats lägre. Detta eftersom ”svensken” i sin tur är det som bör efterliknas för att inte anses vara bakåtsträvande eftersom det är attribut och sinnelag som tillskrivs araber. En intervjuperson resonerade att hon har ett temperament vilket även hennes mamma har, men de skulle inte vilja att en svensk drar det skämtet om att araber har ett temperament eftersom svensken dels tillhör en majoritetskultur dels även förstärker stereotypen.

Det är inte någon utomståendes position att tala om för oss hur våra temperament är baserat på vårt ursprung. Det känns förtryckande. - Kvinna, Egypten och Palestina, 24

När svenskar ska dra ”blatteskämt” är det ett skämt snarare än en bearbetning av det. Minoriteter tar sitt förtryck och lättar på det genom att skämta. Om majoriteten sedan kommer för att inkludera sig själva blir det fel. Man har inte företräde till andra folkgrupper och genom att en etniskt svensk anser sig ha rätten att skämta på andras bekostnad, visas återigen bara hur

väst anser sig vara högre upp än andra och att orientalismen fortfarande är aktuell. Samtidigt som det blir exkludering från intervjupersonerna gentemot andra som vill ta del av deras kultur och skämt. I vissa fall blir det inte bara fel från andra hållet utan ibland misslyckas även humorn gentemot den publik som den var avsedd för.

6.5 Misslyckad humor

Hale (2018) har tagit upp i sin artikel att ibland motstår människor humor av rent diskursiva skäl. Detta bekräftas genom att en del av intervjupersonerna välkomnade humorn enbart på grund av det ingår i det området som företräder araber, medan skämtet i sig inte anses vara roligt. De förhandlade i det stadiet att "gå med på skämtet" för att undvika att tappa ansiktet gentemot andra med samma bakgrund.

Trots att intervjupersonerna fann klippen till stor del betydelsefulla och roliga, fanns det instanser där innehållet förkastades. Precis som Hale (2018) tar upp i sin artikel kan misslyckad humor bero på flera olika anledningar vilket visades även bland intervjupersonerna. Humor är preferenser och vissa av de ansåg att leveransen av humorn var problemet medan andra tyckte att humorn i sig var sämre. Trots att intervjupersonerna har olika referensramar var det slående hur de på liknande sätt kopplade till att de känner igen skämten, förstår de, men inte upplever de roliga. Istället upplevs och bildas motstridiga känslor gentemot kontexten eftersom man förstår grunden och kärnan i skämten.

Jag förstår varför andra kollar eller tycker han är skön men jag personligen förstår mig varken på hans karaktär eller humor. Han blir bara skitdryg i mina ögon och försöker för mycket. – Man, ursprung Irak och Marocko, 23.

Denna intervjuperson har förkastat Filips sketcher med "svenskar vs invandrare" och anser istället att det blir för mycket. Misslyckad humor förklaras med kommunikativa luckor och i intervjupersonernas fall var det inte ett samspel mellan humorn och genvaren som förväntades. På samma sätt som Hale (2018) tar upp att humor kan misslyckas tog även Brodie (2008) upp att det finns en skillnad på att förstå skämtet eller tycka att det är kul. I dessa fall var intervjupersonerna förstående till anledningen samt bakgrunden till skämten men det känslomässiga instämmandet var bristande, vilket är det som skapar en obalans.

En del av deras resonemang ansåg att det blir en grov och hård humor som är så pass överdriven att den blir svår att smälta, även för personer med företräde.

Det gör att den typen av skämt upplevs aggressiv och inte heller rimlig att visa för deras svenska vänner. Så istället för att sammanföra kulturerna blir det istället problematiskt. Återigen kan det anses vara en misslyckad humor när innehållet i klippen upplevs vara irriterande. I samband med humor som inte riktigt avkodats som roligt eller lättsamt ansåg intervjupersonerna att det istället gav en negativ effekt och irritation.

Att förlöjliga och överdriva till en extrem nivå är vanligt och jag köper det, man gör det för att skapa en effekt. Men svenskar kanske tror att det är så vi är och gör hela dagarna. Det blir för mycket av samma skämt. – Kvinna, ursprung Libanon, 26.

Grunden till dessa resonemang baserades på att det är överdrivna egenskaper som framkommer upprepande gånger i flera av dessa klipp. Intervjupersonerna menar att hade de inte varit uppväxta med arabiska föräldrar hade de istället utvecklat väldigt starka fördomar gentemot araber på grund av att vissa klipp är så överdrivna att det visar en dålig bild. Vilket gör att humorsketcherna också bekräftar västvärldens synsätt på Orienten som bakåtsträvande.

6.5.1 Väst på en piedestal

Ett återkommande tema hos intervjupersonerna var känslan av att väst placerat sig i ett högre fack där de ansåg sig vara bättre genom sättet att svara eller bete sig. Det framkom i resultatet att när de talat eller försökt förklarat något till exempel kulturkrockar, rasprofilering med mera för västerländska personer vare sig de var svenskar eller européer överlag, så antog de att ämnet eller ansvaret inte låg på dem. Det gör att Saids slutsats gällande Orienten även går att hitta i analysen och svaren hos dessa andra generationens invandrare då väst återigen placerat sig i ett läge av mittpunkt och resterande omvärld som sekundärt. Det skapar ett ”vi och de” genom att antyda att man är överlägsen ”de andra” och behålla hierarkin som både Hall (1997) och Said (1995) tidigare talat om.

Det finns en viss nonchalans i att förstå en annan kultur om man är från väst för att de inte tycker att de måste. Utan de utgår från att andra inte existerar och man ska ta efter de och deras ”bara vi” tänk. Jag har hamnat i flera diskussioner där människor ”tycker synd” om mig för att de inte är pålästa om min kultur. De bara antar att allt som inte är som de är konstigt. – Man, ursprung Libanon och Palestina, 20.

Berger och Luckmann (1998) tar upp det faktumet att man i vardagslivet agerar beroende på sitt kunskapsförråd. I regel saknar man intresse att gå längre än till den nödvändiga kunskapen som behövs. I detta fall upplever intervjupersonen att det bekräftas i sättet som han blivit bemött. Däremot talar han och andra intervjupersoner om hur de sociala medierna och klippen med humor istället skapat en global gemenskap som sträcker sig längre än tid och plats. Istället kommunicerar man med människor runt om i världen och följer deras videopublicering oberoende av var man befinner sig. Vanlig broadcast är inte längre tilltalande utan istället finner man kortare klipp som är kul och intressanta värt att vänta på. Det ska vara lättillgängligt, snabbt och kort.

7. Sammanfattande diskussion

Alla människor kräver ett inre sammanhang av identitet där man anser sig vilja vara ”en och samma”. Vi har ett psykologiskt behov av att vilja känna oss som en integrerad helhet som de sociala varelserna vi är. Att människor befinner sig i ett mellanförskap, svävande nationaliteter och mellan två identiteter är något som historiskt funnits sedan tidigare men hur de bearbetar det och vad humor har för funktion har denna uppsats studerat.

Genom att studera hur unga andra generationens invandrare förhåller sig och resonerar kring humor som görs utifrån ett inifrånperspektiv, kunde jag komma fram till att humorsketcherna ansågs både vara betydelsefulla och fungerande som hanteringsform gentemot konflikter som uppstår vid kulturkrockar. Genom att driva med konflikter och spänningar som upplevs för personer med mellanförskap upplevde intervjupersonerna att humorsketcherna kunde förminska problem som uppstod av kulturkrockar. Humorsketcherna användes som ett sätt att bearbeta de skillnader som upplevts under uppväxten genom att lägga fokus på underhållningen eller det ironiska synsättet av det som egentligen stressade eller irriterade intervjupersonerna. Humorsketcherna fungerade som en försvarsmekanism som hjälpte de att hantera både känslomässiga konflikter och stressfaktorer.

Trots intervjupersonernas olika bakgrunder var deras resonemang snarlikt och visade att med hjälp av dessa sketcher, hade de funnit en förstärkt gemenskap till andra som upplever sig vara i mellanförskap.

Resultatet i analysen visar att flera söker sig till humorsketcher som de kan relatera till eftersom innehållet bidrar till en inkludering. Slutsatsen är att en gemenskap och tillhörighet, om än föreställd är det människor söker och upplever betydelsefullt. Sketchernas bidrag till denna form av föreställd gemenskap är baserad på att mellanförskap som annars upplevs vara exkluderande, istället blir innanförskap och inkluderande. Med hjälp utav det har intervjupersonerna skapat ett eget ”vi” i relation till denna typ av humor som inkluderar personer med mellanförskap. Tillsammans med Saida (1995) syn på orientalism och sociologin är det möjligt att intervjupersonerna påverkats av ”vi och de” tankesättet redan från tidig ålder och eftersom det förekommer i deras socialisation.

Ordet meningsfullt och betydelsefullt var återkommande i hela uppsatsen i relation till deras identitet. Jenkins (2012) skrev att genom internet har deltagarkulturen gjort det möjligt och roligt att dela med sig av sina verk som anses vara meningsfulla. Intervjupersonerna tolkade humorsketcherna som meningsfulla och en del av deras vardag där de kunde kommentera och dela innehållet. Möjligen skulle det kunna tolkas som att intervjupersonerna anser sketcherna vara betydelsefulla eftersom de relaterar och tillhör gruppen som skapat de från grunden.

Gina och Filip, båda andra generationens invandrare, startade sina Youtube-kanaler som vanliga personer, vilket bekräftar att människor i dagens samhälle inte endast är konsumenter utan även producenter. Sedan har sociala medier även varit bidragande för deltagandet genom spridning, att människorna kan identifiera sig med producenterna inom deras egen generation och relatera till innehållet som publiceras, vilket i sin tur bidrar till en större betydelse för en (föreställd) gemenskap samt gruppidentitet.

Utöver hur intervjupersonerna förhöll sig till humorsketcherna så visade resultatet även att de hade likande resonemang och sätt att konstruera sin syn på ”hem” samt identitet i samband till länderna som de befann sig i. De upplevde sig aldrig vara så svenska som i hemlandet och aldrig så utländska som i Sverige. Socialisationen gjorde sig påmind där deras primära agenter varit avgörande i de grundläggande värderingarna gentemot deras hemländer, vilket kan ses i kulturen de bär och representerar, samt återkommer till. Trots att det är olika människor med egna sociala koder så har de hittat en gemenskap och ett hemmahörande i att befinna sig i ett mellanförskap.

Detta kan bero på att de delar en gemensam kod för kultur och hemland där en större förståelse och företräde till en viss typ av humor utvecklas. Eftersom utomstående personer inte har denna form av inkludering där en familjekod ärvs och hör ihop med till exempel språket eller kulturen, så blir det inte heller gripbart för de att förstå kulturskillnader eller språkskämt på samma sätt som intervjupersonerna. De upplevde denna form av hybriditet som en styrka då den ger de tillträde till två typer av kulturer samtidigt som konsekvensen av det utvecklas till mellanförskap och saknaden av att ha en plats att känna sig hemmahörande till.

Mellanförskap som fält öppnar väg för en mångkulturell forskning som sträcker sig globalt, bidrar till förståelse för kulturskillnader och samtidigt utgör en del av samhället. Fältet har som sagt tidigare studerats genom ”jaget” i förhållande till ”andra” som till exempel Edward

Said (2004) gör i sin bok *orientalism*. Genom denna uppsats har jag kommit fram till att andra generationens invandrare använder humorsketcher som är lättillgängliga på sociala medier som mekanism för att bearbeta konflikter och motsägelser kring hemmahörande.

Denna form av interna humor används som en emotionell strategi för att skapa gemenskap mellan personer runt om i världen som upplever sig vara svävande mellan två identiteter. Utifrån resultatet bekräftas denna form in-grupps humor, som stärkande för gruppens identitet. Begreppet mellanförskap visar betydelsen för denna forskning. Trots att intervjupersonerna talar om att ha hittat sin identitet så är den fortfarande motsägelsefull och svävande. Detta eftersom de inte har funnit ett konstaterat svar på vad som anses vara "hem" och om det finns något. De har däremot hittat ett sätt att bearbeta dessa spänningar som sker av att tillhöra två nationaliteter och kulturer. Genom sociala medier har de skapat en verklighet i en kontrollerad miljö där de konstruerat ett virtuellt hem. Där kan deras gemenskap till andra personer i mellanförskap vara oberoende av tid och plats.

Eftersom MKV inkluderar rötter i andra discipliner som sociologi och statsvetenskap finns det många förgreningar att kunna utveckla en vidare forskning. Bland annat skulle man kunna studera konflikten som framkom i intervjupersonernas upplevelser, känslan av visa sig vara bra nog för båda länderna som de upplevde koppling till. Det vill säga landet man är född i (majoritetssamhället) kontra landet de har ursprung från (minoritet samhället) och skuld känslorna som uppstår i mellanförskap kring dem.

En annan ingång är att studera eventuella skillnader mellan mäns och kvinnors tolkningar. Studera hur män och kvinnor upplever sina villkor och kan ha olika förväntningar på sig. Detta genom att undersöka vilka kulturmönster som i vissa avseenden förstärks och synliggörs.

En avslutande vidare forskning är en djupare undersökning på vilka specifika kulturella skillnader som upplevs för andra generationens invandrare och hur det spelat en avgörande roll i deras liv. Alternativt en reception studie baserat på utvalda klipp publicerad på sociala medier där man använder sig av Stuart Halls encoding/decoding och undersöker hur personerna i fråga tolkar och tar till sig av materialet.

Referenser

Litteraturreferenser

- Anderson, B.R.O. (1992). Den föreställda gemenskapen: reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning. Göteborg: Daidalos. Första upplagan fjärde tryckningen (2005)
- Bengtsson, S. (2017). Medielandskap och mediekultur: en introduktion till medie- och kommunikationsvetenskap. (1. uppl.) Stockholm: Liber
- Berger, P.L. & Luckmann, T. (1991). The social construction of reality: a treatise in the sociology of knowledge. (Repr.) London: Penguin.
- Berger, P.L. & Luckmann, T. (1998). Kunskapssociologi: hur individen uppfattar och formar sin sociala verklighet. (2. uppl.) Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Berglez, P. & Olausson, U. (red.) (2009). Mediesamhället: centrala begrepp. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Brune, Y. (2004) nyheter från gränsen, tre studier i journalistik om ”invandrare”, flyktingar och rasistiskt våld. Göteborgs universitet.
- Ehn, B. & Arvidsson, A. (red.) (1993). Kultur och erfarenhet: aktuella teman i svensk etnologi. Stockholm: Carlsson.
- Engdahl, O. & Larsson, B. (2011). Sociologiska perspektiv: grundläggande begrepp och teorier. (2., [uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur
- Forsell, J. (2012). Lärobok i sociologi Malmö: Gleerups Utbildning AB
- Giddens, A. & Birdsall, K. (2003). Sociologi. (3., omarb. uppl.) Lund: Studentlitteratur
- Hall, S. (red.) (1997). Representation: cultural representations and signifying practices. London: Sage.
- Hennink, M.M., Hutter, I. & Bailey, A. (2012). Qualitative research methods. Los Angeles: SAGE.
- Jenkins, H. (2012). Konvergenskulturen: där gamla och nya medier kolliderar. (2. uppl.) Göteborg: Daidalos.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). Den kvalitativa forskningsintervjun. (3. [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Kuipers, G. (2015). Good humor, bad taste: a sociology of the joke. Berlin: Mouton de Gruyter
- Perry R.Hinton, "Stereotyper, kognition och kultur", Översättning: Sara Strålfors (Lund: Studentlitteratur AB,2003), 13.
- Said, E.W. Kultur och imperialism, Ordfront, Stockholm, 1995. Said, E.W. (2004). Orientalism. Stockholm: Ordfront

Tryckta Källor

- Borgella, A. M., Howard, S., & Maddox, K. B. (2020). Cracking wise to break the ice: The potential for racial humor to ease interracial anxiety. *HUMOR*, 33(1), 105–135.
<https://doi.org/10.1515/humor-2018-0133>
- Brodie, I. (2008). Stand-up Comedy as a Genre of Intimacy. Hämtat maj 18, 2020, from ResearchGate website: https://www.researchgate.net/publication/273035632_Stand-up_Comedy_as_a_Genre_of_Intimacy
- Dobai, A. Hopkins, N (2019) Humour is serious: Minority group members' use of humour in their encounters with majority group members, *European Journal of Social Psychology* Volume 50, Issue 2, 1 March 2020, Pages 448-462 DOI: 10.1002/ejsp.2612
- Tom Brocket (2020) From “in-betweenness” to “positioned belongings”: second-generation Palestinian-Americans negotiate the tensions of assimilation and transnationalism, *Ethnic and Racial Studies*, 43:16, 135-154, DOI: 10.1080/01419870.2018.1544651
- Doona, J. (2016). Political comedy engagement : Genre work, political identity and cultural citizenship. In Lub.lu.se. Hämtat från <https://lup.lub.lu.se/search/publication/799b6505-fa8a-43ad-bf9c-0d5f934ff94b>
- Hale, A. (2018). “I get it, but it’s just not funny”: Why humour fails, after all is said and done. *The European Journal of Humour Research*, 6(1), 36–61. Hämtad från <https://europeanjournalofhumour.org/index.php/ejhr/article/view/253/pdf>
- Kirkwood, M. (2019). Hyperreality and the Consumption of the Subject as Object in “Black Mirror.” *Inquiries Journal*, 11(10). Retrieved from <http://www.inquiriesjournal.com/articles/1771/hyperreality-and-the-consumption-of-the-subject-as-object-in-black-mirror>
- Nilsson, G.B. (2015). Humor. I NE.se. Hämtad den 25 juli 2020 från: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/humor>
- Nilsson, F., & Jönsson, L-E. (Red.) (2014). *Skratt som fastnar: kulturella perspektiv på skratt och humor*. (Lund Studies in Arts and Cultural Sciences; Vol. 5). Department of Arts and Cultural Sciences, Lund University.
- Panichelli, C. (2013) Humor, Joining, and Reframing in Psychotherapy: Resolving the Auto-Double-Bind. Hämtad 25 maj, 2020, from The American Journal of Family Therapy website: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01926187.2012.755393>
- Muhammad Rafiq. (2014, November 8). What Is a Comedy? Types & Characteristics of Comedy. Owlcation - Education. <https://owlcation.com/humanities/What-is-a-Comedy-Detailed-Analysis-Explanation>

Stier, J. (2019). Identitet: ett socialpsykologiskt perspektiv. (Andra upplagan). Lund: Studentlitteratur.

What Makes it Funny? How to Approach Comedy. (2019, November 28). Hämtad juli 22, 2020, from StudioBinder website: <https://www.studiobinder.com/blog/what-is-comedy-definition/>

Yazgan, Ayla, "Turkiska flickor - andra generationen invandrare", Statens invandrarverk, SIV rapport, Stockholm: Statens invandrarverk, 1983, s. 10.

Humorklippen

www.anagina.blogg.se "Baba, får jag gå på disco ?"
<https://www.youtube.com/watch?v=MNyRIeBhaS8>

www.anagina.blogg.se "Ge mig ett privatliv"
<https://www.youtube.com/watch?v=o6RbY0Gr400>

www.anagina.blogg.se "Bråka aldrig med en invandramamma"
<https://www.youtube.com/watch?v=upY3NsNKUBA>

Exempel på Filip Dikmen

invandramammor och "kycklingen"
<https://www.instagram.com/p/BwaCusDoQi-/>

Svenska tjejer VS. Förortsbrudar - Konfrontera hatare
<https://www.instagram.com/p/Bub8WLWosav/>

Svenska tjejer VS. Förortsbrudar - När en kompis raggas på ens pojkvän
<https://www.instagram.com/p/BuUPvCLOsim/>

Svenskar vs. Invandrare
<https://www.instagram.com/p/B8eIDmNDUyb/>

Min mamma varje gång mina svenska kompisar kommer hem till oss
<https://www.instagram.com/p/B1MJQV9j5Oi/>

Svenska föräldrar VS. Invandrarföräldrar.
<https://www.instagram.com/p/BihsEnNBI0Z/>

Bilagor

Intervju Guide

Vad fick dig att börja kolla? Varför?

Hur upplever du en koppling till araberna i Sverige kontra mellanöstern?

Vilka liknelser ser du mellan länderna i mellanöstern?

Upplever du att flera araber kan tolka detta?

Hur känner du dig förknippad till/med mellanöstern?

Vad upplever du är skillnaden mellan de två kulturerna svenska/arabiska?

Vad anser du speglar verkligheten i dessa klipp? - konkretisera

Tycker du att du skiftar mellan nationaliteter? Varför?

Upplever du någonsin ett mellanförskap på grund av din nationalitet?

Vad krävs för att du ska känna dig hemma?

Hur skulle du beskriva din identitet?

Stereotyper

Upplever du detta som stärkande eller förminskande av stereotyperna?

Hur påverkar stereotypen ditt vanliga liv?

upplever du att det finns stereotyper?

Tolkningar

Vad skapar/betyder dessa filmer för dig? Vad är specifikt för dig?

Är de för att du relatera till de? Är de bara roliga? (medieformen i centrum)

Upplever du detta meningsfullt?

Vad upplever du dessa humoristiska sätt bidrar till synen av araber?

Hade du använt dig av humor? Varför?

Upplever du det som en ärlig bild?

Upplever du att representationen är rättvis?

Är stereotyperna som porträtteras liknande dina uppfattningar av kulturen och landet?

Upplever du att samhället och andra medierna visar bilden av andra generationens invandrare?